

شورای اتاق‌های فکر و نهادهای عالی کشورهای عضو در همکاری با اتحادیه بریکس

**شورای اتاق‌های فکر و نهادهای عالی
کشورهای عضو در همکاری با
اتحادیه بریکس**

فهرست

۸	خلاصه مدیریتی
	۱. مروری مختصر بر شورای اتاق‌های فکر بریکس و بخش‌های زیرمجموعه آن
۱۸	۲. نهادهای عالی کشورهای چین و روسیه در تعامل با اتحادیه بریکس
۳۲	۱.۲. نهادهای بالادستی چین در همکاری با اتحادیه بریکس ۳۲
	۲.۲. نهادهای بالادستی روسیه در همکاری با اتحادیه بریکس ۳۷
	۳. سازوکار عالی کشورهای عضو بریکس برای تعامل در حوزه علم، فناوری و نوآوری
۳۹	۱.۳. چین ۳۹
۴۸	۲.۳. روسیه ۴۸
۴۹	۳.۳. برزیل ۴۹
۵۰	۴.۳. هند ۵۰
۵۰	۵.۳. آفریقای جنوبی ۵۰
۵۱	۴. جمع‌بندی ۵۱
۵۳	پیوست ۱: معرفی شورای تخصصی بریکس روسیه ۵۳
	پیوست ۲: اولویت‌های همکاری ریاست اتحادیه بریکس در سال ۲۰۲۴
۸۰	۸۰
۸۴	منابع ۸۴

خلاصه مدیریتی

ایده مبنی بر تشکیل شورای اتاق‌های فکر بریکس (BTTC) در سال ۲۰۱۳ و در خلال نشست پنج اتاق فکر کشورهای بریکس در دوربان آفریقای جنوبی مطرح شد و به تصویب سران بریکس رسید. به‌طور کلی، ارائه مشاوره، حمایت فکری از اعضا، ترویج اشتراک دانش و داده‌های آماری و تقویت همکاری‌های درون بریکس از طریق تعامل بین کارشناسان، جوامع و دولت‌ها هدف اصلی این شورا عنوان شده است. در ادامه، اتاق‌های فکر مربوط به پنج کشور چین، روسیه، برزیل، هند و آفریقای جنوبی که ذیل شورای اتاق‌های فکر بریکس فعالیت می‌کنند، به اختصار معرفی می‌شوند.

اطلاع‌نگاشت: اتاق‌های فکر پنج کشور بریکس ذیل شورای اتاق‌های فکر بریکس

اداره بین‌الملل کمیته مرکزی حزب کمونیست چین به‌مثابه واحدی پیشرو برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس است. این اداره شورایی موسوم به شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس را با مشارکت دانشگاه‌ها و اتاق‌های فکر داخلی تأسیس کرده‌است و در حال حاضر، دارای حدود ۱۰۰ عضو حاکم از میان دانشگاه‌ها، موسسات/ مراکز تحقیقاتی، شرکت‌ها (از جمله شرکت علی‌بابا)، اتاق‌های فکر و غیره است. ریاست شورای چین به‌طور مشترک برعهده شش دانشگاه و یک اتاق فکر شامل دانشگاه پکن، دانشگاه چینگ‌خوا، دانشگاه زِنمین چین، دانشگاه فودان، دانشگاه جِجیانگ، دانشگاه تجارت و اقتصاد بین‌الملل و اتاق فکر بین‌المللی لندی است. شورای چین با واحد بین‌الملل کمیته مرکزی حزب کمونیست، وزارت امور خارجه، کمیسیون اصلاح و توسعه ملی، وزارت صنعت و فناوری اطلاعات، وزارت علوم و فناوری، وزارت دارایی،

شورای اتاق‌های فکر و نهادهای عالی کشورهای عضو در همکاری با اتحادیه بریکس

وزارت بازرگانی و مرکز تحقیقات توسعه شورای دولتی همکاری نزدیکی دارد. یک کمیته تخصصی نیز ذیل شورای چین وجود دارد که ریاست آن برعهده مدیر دفتر تحقیقات بخش بین‌الملل کمیته مرکزی حزب کمونیست چین (و دبیرکل شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس) است. گفتنی است ۹ نایب‌رئیس و ۲۲ عضو اصلی برای کمیته تخصصی مذکور انتخاب شده‌اند.

اطلاع‌نگاشت: معرفی اعضای کمیته تخصصی شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس

معاون کمیته علمی اتاق فکر لیانگ‌شن

رئیس موسسه مطالعات بین‌الملل شانگهای

معاون رئیس دانشگاه روابط خارجی چین

معاون دانشکده روابط بین‌الملل دانشگاه پکن

معاون موسسه مطالعات راهبردی بین‌المللی، مدرسه حزب متعلق به کمیته مرکزی حزب کمونیست چین

مدیر موسسه مطالعات راهبردی بین‌المللی، موسسه مطالعات بین‌الملل چین

معاون دانشکده روابط بین‌الملل دانشگاه رنمین چین

معاون سابق آکادمی علوم اجتماعی شانگهای

مدیر مرکز بین‌المللی دارایی و اقتصاد وزارت دارایی

معاون آکادمی اقتصاد کلان چین

معاون موسسه تحقیقات انرژی آکادمی اقتصاد کلان چین

معاون موسسه اقتصاد و سیاست جهانی، آکادمی علوم اجتماعی چین

رئیس دانشگاه دارایی و اقتصاد شن‌دونگ

معاون دبیرکل موسسه مطالعات راهبردی بین‌المللی گوانگ‌دونگ

مدیر موسسه اقتصاد و توسعه جهانی، موسسه مطالعات بین‌المللی چین

رئیس موسسه تحقیقات بازارهای نوظهور دانشگاه نرمال پکن

مدیر دفتر تحقیقات آفریقا، موسسه مطالعات آفریقا، آکادمی علوم اجتماعی چین

پژوهشگر، موسسه روابط بین‌الملل معاصر چین

معاون موسسه مطالعات آمریکای لاتین، آکادمی علوم اجتماعی چین

مدیر اجرایی موسسه مطالعات مالی چونگ‌یانگ، دانشگاه رنمین چین

معاون سابق بانک آف چاینا، محقق ارشد در موسسه مطالعات مالی
چونگ‌یانگ، دانشگاه رنمین چین

مدیر سابق موسسه اقتصاد جهانی، موسسه روابط بین‌الملل معاصر چین

با دقت در نام موسسات و مراکز موجود در ساختار شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس می‌توان دریافت که چین به توزیع مناسب حیطه‌های تخصصی ذیل این شورا و چیدمان افراد توجه زیادی نشان می‌دهد؛ امری که حاکی از تلاش چین برای افزایش اثرگذاری و کارایی عملی این نهاد در حوزه‌های متعدد است.

شورای تخصصی بریکس روسیه به دستور دولت فدراسیون روسیه و به ابتکار وزارت امور خارجه و وزارت دارایی روسیه ذیل مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی روسیه (HSE) ایجاد شده است. این شورا به فعالیت‌های کارشناسی-تحلیلی و علمی در زمینه مسائل مربوط به همکاری‌های سیاسی، اجتماعی-اقتصادی و بشردوستانه بریکس می‌پردازد. شورای مذکور به‌طور ویژه مسئولیت پشتیبانی اطلاعاتی، تحلیلی و کارشناسی برای ریاست روسیه بر بریکس در سال ۲۰۲۴ را برعهده دارد.

مؤسسه تحقیقات اقتصاد کاربردی برزیل (IPEA) در واقع نوعی اتاق فکر و مؤسسه عمومی است که در سال ۱۹۶۴ تاسیس شده است و از دولت فدرال در زمینه سیاست‌گذاری‌های مالی، اجتماعی و اقتصادی پشتیبانی فنی می‌کند. از جمله اهداف مؤسسه مذکور می‌توان به ارزیابی و ارائه پیشنهادات مربوط به سیاست‌ها و برنامه‌های کلیدی برای بهبود توسعه اجتماعی، اقتصادی و ساختاری کشور، تهیه گزارشات مطالعاتی آینده‌نگرانه به منظور هدایت راهبردهای توسعه میان‌مدت و بلندمدت، کمک به دولت فدرال برزیل جهت بهبود کارایی در فرآیند تصمیم‌گیری‌ها، کمک به ارتقای فعالیت‌های توسعه‌ای دولت و غیره اشاره کرد.

بنیاد تحقیقات ناظر هند (ORF) در دهه ۱۹۹۰ تاسیس شد. این بنیاد با برخورداری از ۳۰ سال سابقه در زمینه هدایت و کمک به سیاست‌گذاران کشور نقش کلیدی در ایجاد اجماع سیاسی و سیاست‌های کلان هند ایفا می‌کند. این بنیاد با انجام تحقیقات عمیق، ایجاد بسترهای فراگیر و پرورش رهبران فکری به تصمیم‌سازان در یافتن گزینه‌های مناسب پیش‌روی کشور و اطلاع‌رسانی آن‌ها کمک می‌کند. انتقال نظرات و ایده‌های متخصصان و نیز ارائه تحلیل‌های کارشناسی شده مستقل به تصمیم‌سازان

مختلف در دولت‌ها، جوامع تجاری، دانشگاه‌ها و جوامع مدنی در سراسر جهان از دیگر وظایف بنیاد تحقیقات ناظر عنوان شده‌است.

اتاق فکر بریکس-آفریقای جنوبی ذیل مؤسسه ملی علوم انسانی و اجتماعی آفریقای جنوبی (NIHSS) فعالیت می‌کند. از اهداف این اتاق فکر می‌توان به ایجاد بستری مناسب برای تبادل نظر و ارائه توصیه‌های سیاستی توسط پژوهشگران و دانشگاهیان، ترسیم چشم‌انداز راهبردی آفریقای جنوبی و منطقه وسیع‌تر آفریقا درباره مسائل مالی، اقتصادی و حکمرانی جهانی، ارائه پشتیبانی فنی و نهادی تحقیق محور به دولت آفریقای جنوبی در زمینه تدوین و اصلاح سیاست‌های عمومی و برنامه‌های توسعه مرتبط با بریکس، ارائه مشاوره و تحلیل‌های سیاستی جهت اطلاع‌رسانی درباره راهبردهای بلندمدت بریکس، تحلیل روابط بین آفریقای جنوبی و کشورهای بریکس (از منظر منافع ملی آفریقای جنوبی، منافع قاره آفریقا و منافع کشورهای عضو بریکس) و غیره اشاره کرد.

در ارتباط با سازوکار عالی کشورهای بریکس برای تعامل در حوزه علم، فناوری و

نوآوری موارد زیر قابل ذکر است:

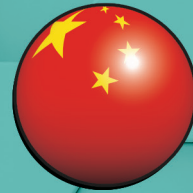
در چین، وزارت علوم و فناوری نهاد اصلی اجراکننده تصمیمات حزب در زمینه علم و فناوری این کشور است و اداره همکاری‌های بین‌الملل این وزارتخانه مسئولیت هماهنگی‌های حوزه علم و فناوری بریکس در چین را برعهده دارد. معاون مدیرکل اداره همکاری‌های بین‌الملل وزارت علوم و فناوری چین به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد برای تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین این کشور و بریکس محسوب می‌شود. مسئول برنامه‌ریزی اداره همکاری‌های بین‌الملل وزارت علوم و فناوری چین و معاون مرکز تبادل علم و فناوری چین نیز به‌عنوان نقاط تماس چین و بریکس در زمینه همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری عمل می‌کنند.

در روسیه، اداره بین‌الملل وزارت علوم و آموزش عالی فدراسیون روسیه به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد برای تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین این کشور و بریکس محسوب می‌شود. اداره همکاری‌های بین‌الملل وزارت علوم و آموزش عالی فدراسیون روسیه و واحد همکاری‌های چندجانبه و سازمان‌های بین‌المللی در کنار مدیر اجرایی مرکز بین‌المللی نوآوری در علم، فناوری و آموزش نیز به‌عنوان نقاط تماس بین روسیه و بریکس در زمینه همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری عمل می‌کنند. در برزیل، مدیر دفتر امور بین‌الملل وابسته به وزارت علوم، فناوری و نوآوری برزیل و مدیر واحد علم، فناوری، نوآوری و مالکیت فکری وابسته به وزارت امور خارجه به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد برای تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین این کشور و بریکس محسوب می‌شوند. سرپرست هماهنگ‌کننده همکاری‌های چندجانبه وابسته به اداره امور بین‌الملل وزارت علوم، فناوری و نوآوری برزیل و رئیس اداره علم، فناوری و نوآوری وابسته به وزارت امور خارجه برزیل نیز به‌عنوان نقاط تماس اصلی برای همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین برزیل و بریکس عمل می‌کنند. در هند، رئیس اداره همکاری‌های بین‌الملل وابسته به وزارت علوم و فناوری به‌عنوان هماهنگ‌کننده، مقام ارشد و نیز نقطه تماس اصلی برای تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین این کشور و بریکس محسوب می‌شود.

در آفریقای جنوبی، معاون مدیرکل واحد همکاری‌های بین‌الملل وابسته به اداره علم و نوآوری آفریقای جنوبی و مدیر ارشد همکاری‌های دوجانبه برون‌مرزی اداره علم و نوآوری آفریقای جنوبی به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد در زمینه تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین آفریقای جنوبی و بریکس محسوب می‌شوند. معاونت اداره روابط دوجانبه علم و نوآوری آفریقای جنوبی نیز به‌عنوان

نقطه تماس اصلی برای همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین آفریقای جنوبی و بریکس عمل می‌کند.

در ارتباط با نهادهای بالادستی و عالی اعضا جهت ارتباط با بریکس، به جز در مورد چین و روسیه اطلاعات منسجم و معتبری در منابع اینترنتی یافت نشد. در مورد چین می‌توان چنین گفت که کمیته مرکزی حزب کمونیست دارای یک اداره بین‌الملل است که ارتباط با احزاب و سازمان‌های سیاسی خارج از کشور یکی از وظایف آن به شمار می‌آید. در ارتباط با بریکس، رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ و تمامی اعضای ارشد وزارتخانه‌ها از اعضای ارشد حزب بوده و خط‌مشی مشخص حزب را در امور خارجی دنبال می‌کنند. با این وجود، اداره بین‌الملل حزب برخی همکاری‌ها در زمینه اندیشه‌ورزی و سیاست‌گذاری برای این‌گونه معاهدات را هدایت و هماهنگ می‌کند که یک نمونه آن تشکیل شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس است. به‌طور کلی از منظر اجرایی می‌توان گفت وزارت امور خارجه چین و زیرمجموعه‌های مختلف آن مسئولیت اصلی هماهنگی امور مربوط به معاهدات و سازمان‌های بین‌المللی را در این کشور برعهده دارند. مدیر بخش اقتصاد بین‌الملل وزارت امور خارجه نیز فرستاده ویژه این وزارتخانه در امور مربوط به بریکس است. البته دیگر بخش‌های این وزارتخانه مانند اداره برنامه‌ریزی سیاست‌های وزارت امور خارجه نیز در بخش‌های تخصصی مربوط به خود در زمینه سیاست‌گذاری و انجام هماهنگی‌های لازم در نشست‌های میان کشورهای بریکس وارد عمل می‌شوند. براساس رایزنی‌ها و تعاملات انجام شده با طرف‌های روسی، شورای تخصصی بریکس روسیه به‌عنوان بالاترین نهاد بالادستی مرتبط با امور بریکس در روسیه مشغول فعالیت است و در واقع رئیس شورای مذکور دومین مقام مسئول بریکس بعد از شریا در این کشور است.

BRICS

مروری مختصر بر شورای اتاق‌های فکر بریکس و بخش‌های زیرمجموعه آن

ایده مبنی بر تشکیل شورای اتاق‌های فکر بریکس (BTTC)^۱ در سال ۲۰۱۳ و در خلال نشست پنج اتاق فکر کشورهای بریکس در دوربان آفریقای جنوبی مطرح شد و به تصویب سران بریکس رسید [۱]. به‌طور کلی، ارائه مشاوره، حمایت فکری از اعضا، ترویج اشتراک دانش و داده‌های آماری، و تقویت همکاری‌ها میان اعضای بریکس از طریق تعامل بین کارشناسان، جوامع و دولت‌ها هدف اصلی این شورا عنوان شده است [۲]. اعضای بریکس از طریق این بستر به دنبال بهبود و توسعه مشترک حوزه‌های فعالیت خود با تعمیق همکاری بین اتاق‌های فکر هستند [۱]. گفتنی است اتاق‌های فکر پنج کشور بریکس ذیل شورای اتاق‌های فکر بریکس فعالیت دارند که در ادامه هر یک از آن‌ها به‌طور مختصر شرح داده می‌شوند.

1. BRICS Think Tanks Council

در گزارش با عنوان «شناخت بسترها و فرصت‌های همکاری با گروه بریکس» از موسسه پویندگان توسعه فناوری و نوآوری ایرانیان از معادل اندیشکده برای عبارت Think Tank استفاده شده است.

اطلاع‌نگاشت ۱: اتاق‌های فکر پنج کشور بریکس ذیل شورای اتاق‌های فکر بریکس

	شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس
	شورای تخصصی بریکس روسیه
	موسسه تحقیقات اقتصاد کاربردی برزیل (IPEA)
	بنیاد تحقیقات ناظر هند (ORF)
	اتاق فکر بریکس-آفریقای جنوبی

شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس

اداره بین‌الملل کمیته مرکزی حزب کمونیست چین^۱ به‌عنوان واحد پیشرو برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس، شورایی موسوم به شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس (CCBTC)^۲ را با مشارکت دانشگاه‌ها و اتاق‌های فکر داخلی تأسیس کرد. به‌طور کلی، ادغام بهتر نیروهای تحقیقاتی داخلی، گسترش همکاری‌های بریکس و ایفای نقش کامل چین در ارتقای همکاری شورای اتاق‌های فکر بریکس هدف اصلی این شورا محسوب می‌شود. درواقع، شورای چین یک سازوکار و بستر اجتماعی باز است

1. International Department of the Central Committee of the Communist Party of China 中共中央对外联络部

2. Chinese Council for BRICS Think Tank Cooperation 金砖国家智库合作中方理事会

که در حال حاضر دارای نزدیک به ۱۰۰ عضو حاکم^۱ از میان دانشگاه‌ها، موسسات/مراکز تحقیقاتی، شرکت‌ها (از جمله شرکت علی‌بابا)، اتاق‌های فکر و غیره است^۲ [۳ تا ۵].

حوزه‌های تحقیقاتی این شورا حوزه‌های همکاری کلیدی بریکس مانند امنیت سیاسی، اقتصاد، تجارت، امور مالی، مبادلات مردمی و فرهنگی را پوشش می‌دهند. شش دانشگاه و یک اتاق فکر شامل دانشگاه پکن، دانشگاه چینگ‌خوا، دانشگاه رن‌مین چین، دانشگاه فودان، دانشگاه جِجیانگ، دانشگاه تجارت و اقتصاد بین‌الملل و اتاق فکر بین‌المللی لندی^۳ ریاست مشترک این شورا را برعهده دارند. شورای چین از زمان تاسیس خود تحقیقات مشترک و تبادلات آکادمیک بسیاری با اتاق‌های فکر کشورهای بریکس داشته است و همزمان متعهد به انجام تحقیقات با اتاق‌های فکر دیگر کشورهای در حال توسعه و بازارهای نوظهور است. جذب تعداد بیشتری دانشگاه و اتاق‌های فکر داخلی، توسعه مراودات و ارتقای همکاری‌های جنوب-جنوب براساس اصل باز بودن و همه‌شمولی و تعریف همکاری‌های برد-برد از دیگر چشم‌اندازهای شورای چین است. گفتنی است ساختمان شورای چین در پکن^۴ قرار دارد [۴].

بخش بین‌الملل کمیته مرکزی حزب کمونیست چین^۵، وزارت امور خارجه، کمیسیون اصلاح و توسعه ملی چین^۶، وزارت صنعت و فناوری اطلاعات^۷، وزارت علوم و فناوری^۸،

1. Governing Unit 理事单位

۲. فهرست اسامی این اعضا در منبع زیر یافت می‌شود:

https://www.ccbtc.org.cn/jinzhuan/about/lscy/list/index_pc.html

3. Peking University, Tsinghua University, Renmin University of China, Fudan University, Zhejiang University, University of International Business and Economics, and Landi International Think Tank 蓝迪国际智库

4. No. 4, Fuxing Road, Haidian District, Beijing 北京市海淀区复兴路四号

5. International Department of the CPC Central Committee

6. National Development and Reform Commission

7. Ministry of Industry and Information Technology

8. Ministry of Science and Technology

۱ ■ مروری مختصر بر شورای اتاق‌های فکر بریکس و بخش‌های زیرمجموعه آن

وزارت دارایی^۱، وزارت بازرگانی^۲ و مرکز تحقیقات توسعه شورای دولتی^۳ از جمله نهادهای داخلی مرتبط با شورای چین به‌شمار می‌آیند [۵].

گفتنی است یک کمیته تخصصی ذیل شورای چین وجود دارد که ریاست آن برعهده جین شین^۴ مدیر دفتر تحقیقات اداره بین‌الملل کمیته مرکزی حزب کمونیست چین و دبیرکل شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس است. کمیته تخصصی مذکور دارای ۹ نائبرئیس و ۲۲ عضو اصلی^۵ است که جزئیات آن در اطلاع‌نگاشت‌های ۲ و ۳ نشان داده شده است [۶].

اطلاع‌نگاشت ۲: معرفی نائبرئیس‌های کمیته تخصصی شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس

مدیر گروه روزنامه‌نگاری و ارتباطات، دانشگاه ارتباطات چین

Department of Journalism and Communication, Communication University of China

معاون موسسه سیاست جهانی، موسسه روابط بین‌الملل معاصر چین

Institute of World Politics, China Institutes of Contemporary International Relations

رئیس دانشکده روابط بین‌الملل و روابط عمومی، دانشگاه مطالعات بین‌الملل شانگهای

School of International Relations and Public Affairs, Shanghai International Studies University

معاون دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه چینگ‌خوا

School of Social Sciences, Tsinghua University

رئیس دانشکده اقتصاد، دانشگاه نرمال فوجیین

School of Economics, Fujian Normal University

1. Ministry of Finance
2. Ministry of Commerce
3. Development Research Center of the State Council
4. Jin Xin

۵. نام افراد در منبع قابل ملاحظه است.

رئیس موسسه مطالعات آفریقا، دانشگاه مطالعات خارجی گوانگ‌دونگ
Institute of African Studies, Guangdong University of Foreign Studies

معاون اجرایی موسسه جنوب آسیا، دانشگاه سیچوئن
Institute of South Asia, Sichuan University

مدیر مرکز مطالعات آمریکای لاتین، دانشگاه شانگهای
Center for Latin American Studies, Shanghai University

رئیس موسسه روابط بین‌الملل و توسعه منطقه‌ای، دانشگاه نرمال چین شرقی
Institute of International Relations and Regional Development, East China Normal University

اطلاع‌نگاشت ۳: معرفی اعضای کمیته تخصصی شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس

معاون کمیته علمی اتاق فکر لیانگ‌شن
Academic Committee of Liangshan Think Tank

رئیس موسسه مطالعات بین‌الملل شانگهای
Shanghai Institutes for International Studies

معاون رئیس دانشگاه روابط خارجی چین
China Foreign Affairs University

معاون دانشکده روابط بین‌الملل دانشگاه پکن
School of International Relations, Peking University

معاون موسسه مطالعات راهبردی بین‌المللی، مدرسه حزب متعلق به کمیته مرکزی حزب
کمونیسست چین
Institute of International Strategic Studies, Party School of the Central Committee of the
Communist Party of China

مدیر موسسه مطالعات راهبردی بین‌المللی، موسسه مطالعات بین‌الملل چین
Institute of International Strategic Studies, China Institute of International Studies

معاون دانشکده روابط بین‌الملل دانشگاه رنمین چین
School of International Relations, Renmin University of China

معاون سابق آکادمی علوم اجتماعی شانگهای
Shanghai Academy of Social Sciences

مدیر مرکز بین‌المللی دارایی و اقتصاد وزارت دارایی
International Finance and Economics Center of the Ministry of Finance

معاون آکادمی اقتصاد کلان چین
China Academy of Macroeconomics

معاون موسسه تحقیقات انرژی آکادمی اقتصاد کلان چین
Energy Research Institute of China Academy of Macroeconomics

معاون موسسه اقتصاد و سیاست جهانی، آکادمی علوم اجتماعی چین
Institute of World Economics and Politics, Chinese Academy of Social Sciences

رئیس دانشگاه دارایی و اقتصاد شن‌دونگ
Shandong University of Finance and Economics

معاون دبیرکل موسسه مطالعات راهبردی بین‌المللی گوانگ‌دونگ
Guangdong Institute of International Strategic Studies

مدیر موسسه اقتصاد و توسعه جهانی، موسسه مطالعات بین‌المللی چین
Institute of World Economics and Development, China Institute of International Studies

رئیس موسسه تحقیقات بازارهای نوظهور دانشگاه نرمال پکن
Emerging Market Research Institute of Beijing Normal University

مدیر سابق موسسه اقتصاد جهانی، موسسه روابط بین‌الملل معاصر چین
Institute of World Economics, China Institute of Contemporary International Relations

مدیر دفتر تحقیقات آفریقا، موسسه مطالعات آفریقا، آکادمی علوم اجتماعی چین
African Research Office, Institute of African Studies, Chinese Academy of Social Sciences

پژوهشگر، موسسه روابط بین‌الملل معاصر چین

معاون موسسه مطالعات آمریکای لاتین، آکادمی علوم اجتماعی چین

مدیر اجرایی موسسه مطالعات مالی چونگ‌یانگ، دانشگاه رنمین چین
Chongyang Institute for Financial Studies, Renmin University of China

معاون سابق بانک آف چاینا، محقق ارشد در موسسه مطالعات مالی چونگ‌یانگ،
دانشگاه رنمین چین

با دقت در نام موسسات و مراکز موجود در ساختار شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس می‌توان دریافت که چین به توزیع مناسب حیطه‌های تخصصی ذیل این شورا و چیدمان افراد توجه زیادی نشان می‌دهد؛ امری که حاکی از تلاش چین برای افزایش اثرگذاری و کارایی عملی این نهاد در حوزه‌های متعدد است.

شایان ذکر است در سال ۲۰۱۷ ذیل بند ۶۶ بیانیه شیامن، پیشنهاد مبنی بر ایجاد صندوق تحقیقات و تبادل بریکس^۱ از سوی چین مطرح شد و با توافق اعضا مسئولیت

1. BRICS Research and Exchange Fund 金砖国家研究与交流基金

آماده‌سازی و بهره‌برداری از این صندوق به شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس محول شد. صندوق مذکور جهت حمایت از تبادلات و همکاری‌های بین اتاق‌های فکر بریکس و انجام تحقیقات عمیق بین اعضا به منابع مالی اختصاص یافته برای این حوزه متکی است [۴].

شورای تخصصی بریکس-روسیه

شورای تخصصی مشارکت روسیه در بریکس^۱ که در زبان انگلیسی به شورای تخصصی بریکس-روسیه^۲ معروف است، فعالیت خود را از سال ۲۰۲۴ همگام با ریاست دوره‌ای روسیه بر بریکس آغاز کرده است^۳. شورای مذکور به دستور دولت فدراسیون روسیه و به ابتکار وزارت امور خارجه و وزارت دارایی روسیه ذیل مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی روسیه (HSE)^۴ ایجاد شده است. آن‌گونه که در مفهوم یا سند مصوب شورای تخصصی بریکس-روسیه آمده است، این شورا به‌عنوان سازمانی دائمی برای پشتیبانی تخصصی-تحلیلی از فعالیت روسیه در گروه بریکس شروع به کار کرده است (پیوست ۱). در واقع، این شورا به فعالیت‌های کارشناسی-تحلیلی و علمی در زمینه مسائل مربوط به همکاری‌های سیاسی، اجتماعی-اقتصادی و بشردوستانه بریکس خواهد پرداخت. شورای تخصصی بریکس-روسیه به‌طور ویژه مسئولیت

1. Center of Expert Council on the Participation of the Russian Federation in the BRICS Association (Центр Экспертный совет по вопросам участия Российской Федерации в объединении БРИКС)

2. BRICS-Russia Expert Council

۳. شایان ذکر است این شورا در سومین ریاست دوره‌ای روسیه در بریکس در سال ۲۰۲۴ نیز وجود داشته و کلیه اقدامات مربوط به ریاست دوره‌ای را عهده‌دار بوده است، اما از فوریه ۲۰۲۴ با حکم نخست‌وزیر روسیه دائمی شده است.

4. National Research University Higher School of Economics (HSE University)-(Национальный исследовательский университет «Высшая школа экономики»)

پشتیبانی اطلاعاتی، تحلیلی و کارشناسی برای ریاست روسیه بر بریکس در سال ۲۰۲۴ را برعهده خواهد داشت. مشارکت در زمینه آماده‌سازی و برگزاری رویدادهای مختلف در سال ۲۰۲۴ شامل مجمع آکادمیک بریکس^۱، مجمع مدنی بریکس^۲، مدرسه بین‌المللی بریکس^۳ و غیره و هماهنگی فعالیت‌های مراکز تخصصی بریکس از دیگر وظایف این شورا به شمار می‌آید (پیوست ۱). شورای تخصصی بریکس-روسیه دارای حدود ۶۰ نفر نیروی انسانی است و معاون مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی روسیه خانم ویکتوریا پانوا^۴ ریاست آن را برعهده دارد [۷ و ۸].

شایان ذکر است پنج بخش شامل بخش تحلیل کشوری و تحلیل راهبردهای ملی بریکس^۵، بخش همکاری در زمینه امور مالی و سرمایه‌گذاری^۶، بخش همکاری در زمینه اقتصاد، تجارت، زیرساخت و انرژی^۷، بخش توسعه پایدار، رفاه انسان، امنیت غذایی و محیط‌زیستی^۸ و بخش علم، فناوری و نوآوری، بهداشت، همکاری بشردوستانه، گفتگوی بین‌تمدنی، فرهنگ و آموزش^۹ ذیل این شورا فعالیت دارند (پیوست ۱) [۹].

1. Brics Academic Forum (АКАДЕМИЧЕСКИЙ ФОРУМ БРИКС, МОСКВА)
2. Brics Civil Forum (ГРАЖДАНСКИЙ ФОРУМ БРИКС, МОСКВА)
3. Brics International School (МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА "ШКОЛА БРИКС)
4. Victoria Panova
5. Division for "Country Analysis and Analysis of BRICS National Strategies" (Сектор "Страновой анализ и анализ национальных стратегий БРИКС")
6. Division for "Financial and Investment Cooperation" (Сектор "Финансовое сотрудничество и сотрудничество в области инвестиций")
7. Division for "Cooperation in Economics, Trade, Infrastructure, and Energy" (Сектор "Экономическое сотрудничество, торговля, инфраструктура и энергетика")
8. Division for "Sustainable Development, Human Wellbeing, Food and Environmental Security" (Сектор "Устойчивое развитие, благополучие человека, продовольственная и экологическая безопасность")
9. Division for "Science, Technology and Innovation, Health, Humanitarian Cooperation, Intercivilizational Dialogue, Culture and Education" (Сектор "Наука, технологии и инновации, здравоохранение, гуманитарное сотрудничество, межкультурный диалог, культура и образование")

اطلاع نگاشت ۴: بخش های ذیل شورای تخصصی بریکس-روسیه

موسسه تحقیقات اقتصاد کاربردی برزیل (IPEA)

مؤسسه تحقیقات اقتصاد کاربردی (IPEA)^۱ یک مؤسسه عمومی است که در سال ۱۹۶۴ تاسیس شده است و از دولت فدرال در زمینه سیاست گذاری های مالی، اجتماعی و اقتصادی پشتیبانی فنی می کند. این موسسه در برازیلیا واقع شده است و یک شعبه آن نیز در ریودوژانیرو^۲ قرار دارد. این موسسه نوعی اتاق فکر با حدود ۸۰۰ کارمند است که بیش از ۲۰۰ نفر از کارکنان تحقیقاتی آن در مقطع دکتری و فوق دکتری هستند. گفتنی است موسسه تحقیقات اقتصاد کاربردی برزیل با نهادهای ملی و بین المللی متعددی همکاری دارد. از اهداف اصلی این موسسه می توان به موارد زیر اشاره کرد [۱۰-۱۲]:

- ارزیابی و ارائه پیشنهادات مربوط به سیاست ها و برنامه های کلیدی برای بهبود توسعه اجتماعی، اقتصادی و ساختاری کشور؛

1. Institute for Applied Economic Research
2. Rio de Janeiro

- تهیه گزارشات مطالعاتی آینده‌نگرانه به منظور هدایت راهبردهای توسعه میان‌مدت و بلندمدت؛
- کمک به دولت فدرال برزیل جهت بهبود کارایی در فرآیند تصمیم‌گیری‌ها؛ و
- کمک به ارتقای فعالیت‌های توسعه‌ای دولت.

بنیاد تحقیقات ناظر هند (ORF)

بنیاد تحقیقات ناظر هند (ORF)^۱ در دهه ۱۹۹۰ تاسیس شده است و شعبات مختلفی در دهلی، کلکته، بمبئی و ایالات متحده آمریکا دارد. این بنیاد با برخورداری از ۳۰ سال سابقه در زمینه هدایت و کمک به سیاست‌گذاران کشور نقش کلیدی در ایجاد اجماع سیاسی و سیاست‌های کلان هند ایفا می‌کند. بنیاد تحقیقات ناظر هند با انجام تحقیقات عمیق و ایجاد بسترهای فراگیر و پرورش رهبران فکری سعی دارد به تصمیم‌سازان در یافتن گزینه‌های مناسب پیش‌روی کشور و اطلاع‌رسانی آن‌ها کمک کند. انتقال نظرات و ایده‌های متخصصان و ارائه تحلیل‌های کارشناسی شده‌ی مستقل به تصمیم‌سازان در دولت‌ها، جوامع تجاری، دانشگاه‌ها و جوامع مدنی در سراسر جهان از دیگر وظایف بنیاد مذکور عنوان شده است. به‌طور کلی، حوزه‌های تحت پوشش این بنیاد شامل اقتصاد، امنیت، فناوری، مطالعات راهبردی، انرژی، تغییرات آب‌وهوایی و غیره است و بدین‌منظور، مراکز و برنامه‌های مختلفی ذیل بنیاد تحقیقات ناظر هند راه‌اندازی شده است [۱۳].

1. Observer Research Foundation

اتاق فکر بریکس-آفریقای جنوبی

مؤسسه ملی علوم انسانی و اجتماعی (NIHSS)^۱ در دسامبر ۲۰۱۳ به عنوان نهاد قانونی مستقل جهت پیشبرد و هماهنگی فعالیت های تحقیقاتی کشور و اعطای بورسیه های تحصیلی و غیره در حوزه علوم انسانی و علوم اجتماعی تأسیس شد. این موسسه در سال ۲۰۱۵ به عنوان متولی اصلی اتاق فکر بریکس-آفریقای جنوبی^۲ تعیین شد. گفتنی است اتاق فکر بریکس-آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۳ زیر نظر پروفیسور سارا موسوئتسا^۳ مدیرعامل شورای تحقیقات علوم انسانی (HSRC)^۴ فعالیت داشت [۱۴]. به طور کلی، اتاق فکر مذکور دارای اهداف متعددی به شرح زیر است [۱۴]:

- ایجاد بستری مناسب جهت تبادل نظر و ارائه توصیه های سیاستی توسط پژوهشگران و دانشگاهیان؛
- ترسیم چشم انداز راهبردی آفریقای جنوبی و منطقه وسیع تر آفریقا^۵ در زمینه مسائل مالی، اقتصادی و حکمرانی جهانی؛
- ارائه پشتیبانی فنی و نهادی تحقیق محور به دولت آفریقای جنوبی در زمینه تدوین و اصلاح سیاست های عمومی و برنامه های توسعه ای مرتبط با بریکس؛
- ارائه مشاوره و تحلیل های سیاستی جهت اطلاع رسانی درباره راهبردهای بلندمدت بریکس؛ و

1. National Institute for the Humanities and Social Sciences

2. South African BRICS Think Tank

3. Sarah Mosoetsa

4. Human Sciences Research Council

5. Wider African Region

● تحلیل روابط بین آفریقای جنوبی و کشورهای بریکس (ازمنظر منافع ملی آفریقای جنوبی، منافع قاره آفریقا و منافع کشورهای عضو بریکس).
لازم به توضیح است که اولین سمپوزیوم اتاق فکر بریکس-۲۰۲۲ در آوریل ۲۰۲۲ به صورت برخط و به میزبانی شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس برگزار شد. سومین سمپوزیوم بین‌المللی اتاق فکر بریکس نیز در سپتامبر ۲۰۲۲ به صورت برخط برگزار شد. گفتنی است مرکز مطالعات بریکس ذیل موسسه توسعه فودان^۱ وابسته به دانشگاه فودان مسئولیت برگزاری سومین سمپوزیوم بین‌المللی اتاق فکر بریکس را برعهده داشت^۲ [۱۵].

سمپوزیوم اتاق فکر بریکس در سال ۲۰۲۲

از جمله نمایندگان حاضر در این سمپوزیوم‌ها می‌توان به موسسه تحقیقات اقتصاد کاربردی برزیل، کمیته ملی روسیه در زمینه تحقیقات بریکس^۳، باشگاه

1. BRICS Think Tank Symposium- 2022

2. Center for BRICS Studies, Fudan Development Institute, Fudan University

۳. دانشگاه فودان به‌عنوان یکی از اعضای شورای چین برای همکاری اتاق‌های فکر بریکس وظیفه انجام امور دبیرخانه لیگ دانشگاه‌های بریکس را برعهده دارد و به‌طور پیوسته در زمینه گسترش ارتباط بین نهادهای مختلف تلاش می‌کند و در همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه به نتایج مطلوبی دست یافته‌است.

4. Russian National Committee on BRICS Research

گفتگوی بین‌المللی والدای^۱، دانشگاه اقتصاد پلخانف روسیه^۲، دانشگاه ایالتی اقتصاد سن‌پترزبورگ^۳، بنیاد تحقیقات ناظر هند، موسسه تحقیقات و سامانه‌های اطلاعاتی کشورهای در حال توسعه^۴، دانشگاه نلسون ماندلا^۵ و شورای تحقیقات علوم انسانی در آفریقای جنوبی و سایر اتاق‌های فکر و دانشگاه‌های مهم بریکس اشاره کرد [۱۵ و ۱۶].

-
1. Valdai International Discussion Club
 2. Plekhanov Russian University of Economics
 3. St Petersburg State University of Economics
 4. Institute of Research and Information Systems of Developing Countries
 5. Nelson Mandela University of South Africa

نهادهای عالی کشورهای چین و روسیه در تعامل با اتحادیه بریکس

در این بخش عالی‌ترین نهادهای فعال در تعاملات با اتحادیه بریکس در دو کشور چین و روسیه به‌طور مختصر معرفی می‌شوند. شایان ذکر است در ارتباط با نهادهای بالادستی و عالی سایر کشورهای عضو (هند، برزیل و آفریقای جنوبی) در همکاری با اتحادیه مذکور اطلاعات منسجم و معتبری در منابع یافت نشد.

۱.۲. نهادهای بالادستی چین در همکاری با اتحادیه بریکس

وزارت امور خارجه چین مسئولیت اصلی هماهنگی معاهدات و سازمان‌های بین‌المللی چین را برعهده دارد. این وزارتخانه دارای ۲۹ بخش اصلی است [۲۹]. به‌طور کلی، در ساختار وزارت امور خارجه چین پس از شخص وزیر امور خارجه (وانگ‌یی)، ۹ مقام ارشد وجود دارد که از آن‌ها با عنوان معاونین این وزارتخانه نام برده می‌شود. آقای ما جائوشو^۱ یکی از این ۹ معاون ارشد است که مسئولیت هماهنگی امور بریکس در سطوح بالا را عهده‌دار است و هرساله به‌عنوان نماینده کشور چین در نشست

1. Ma Zhaoxu

نمایندگان کشورهای عضو بریکس مشارکت می‌کند.^۱ از میان اداره‌ها و مراکز مختلفی که ذیل وزارت امور خارجه چین فعالیت می‌کنند، اداره امور بین‌الملل و اداره امور اقتصاد بین‌الملل^۲ مسئولیت مستقیم نمایندگی چین و انجام هماهنگی‌های لازم در ائتلافات، سازمان‌ها و شوراهای بین‌المللی را برعهده دارند. البته نماینده و مسئول هماهنگی امور چین در مجامع تخصصی بین‌المللی، اداره‌ی تخصصی مربوط به آن بخش است. به‌عنوان مثال، هماهنگی امور چین در مجمع همکاری چین و کشورهای عربی به عهده اداره امور غرب آسیا و شمال آفریقا^۳ است که یکی از اداره‌های زیرمجموعه وزارت امور خارجه است [۲۹ و ۳۰].

در نمودار سازمانی وزارت امور خارجه چین، بخش‌های مختلفی نظیر ائتلاف بریکس و سی مجمع جهانی و ائتلاف بین‌المللی ذیل اداره امور اقتصاد بین‌الملل^۴ به سرپرستی لی کِشین^۵ قرار دارند و درواقع، اداره امور اقتصاد بین‌الملل به‌عنوان مسئول هماهنگی وزارت امور خارجه در امور مربوط به بریکس شناخته می‌شود. لی کِشین به‌عنوان مدیر اداره امور اقتصاد بین‌الملل وزارت امور خارجه، فرستاده ویژه این وزارتخانه در امور مربوط به بریکس است. گفتنی است اخبار مرتبط با موضوع بریکس عموماً در صفحه مربوط به اداره امور اقتصاد بین‌الملل در وب‌گاه وزارت امور خارجه چین منتشر می‌شود [۳۱ و ۳۲]. سایر بخش‌های وزارت امور خارجه نیز در حوزه‌های تخصصی مربوط به خود در زمینه سیاست‌گذاری و انجام هماهنگی‌های لازم در نشست‌های میان‌کشورهای بریکس وارد عمل می‌شوند. به‌عنوان مثال، در هشتمین نشست مجازی با عنوان

۱. به‌عنوان مثال، ما جائوشو به نمایندگی از کشور چین در اولین نشست هماهنگ‌کنندگان کشورهای بریکس در سال ۲۰۲۴ (که در ژانویه ۲۰۲۴ در شهر مسکو برگزار شد) حضور یافت و سخنرانی ایراد کرد.

2. The Department of International Economic Affairs (国际经济司)

3. The Department of West Asian and North African Affairs (西亚北非司)

4. The Department of International Economic Affairs (国际经济司)

5. Li Kexin

شورای اتاق‌های فکر و نهادهای عالی کشورهای عضو در همکاری با اتحادیه بریکس

گفتگوی برنامه‌ریزی سیاست خارجی کشورهای بریکس^۱ که در دسامبر ۲۰۲۳ برگزار شد، خوانگ چنگ^۲ از اداره برنامه‌ریزی سیاست‌های وزارت امور خارجه به‌عنوان نماینده کشور چین حضور داشت [۳۳ و ۳۴]. بخش‌های اصلی وزارت امور خارجه چین براساس وب‌گاه اصلی وزارتخانه در اطلاع‌نگاشت ۵ نشان داده شده است [۳۵].

اطلاع‌نگاشت ۵: بخش‌های اصلی وزارت امور خارجه چین

اداره امور آسیا The Department of Asian Affairs (亚洲司)	اداره کل The General Office (办公厅)
اداره امور غرب آسیا و شمال آفریقا	اداره برنامه‌ریزی سیاست‌ها
اداره امور اروپا و آسیای مرکزی The Department of European and Central Asian Affairs (欧亚司)	اداره امور آمریکای شمالی و اقیانوسیه The Department of North American and Oceanian Affairs (北美大洋洲司)
اداره امور اروپا The Department of European Affairs (欧洲司)	اداره امور آفریقا The Department of African Affairs (非洲司)
اداره سازمان‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی The Department of International Organizations and Conferences (国际司)	اداره امور آمریکای لاتین و کارائیب The Department of Latin American and Caribbean Affairs (拉丁美洲和加勒比司)
اداره حقوقی و معاهدات The Department of Treaty and Law (条约法律司)	اداره امور اقتصاد بین‌الملل

1. BRICS Foreign Policy Planning Dialogue
2. Huang Zheng

اداره امور مرزها و اقیانوس
The Department of Boundary and Ocean
Affairs (边界与海洋事务司)

اداره مطبوعات، ارتباطات و دیپلماسی عمومی
The Department of Press, Communication
and Public Diplomacy (新闻司)

اداره امور هنگ کنگ، ماکائو و تایوان
The Department of Hong Kong, Macao and
Taiwan Affairs (香港澳门台湾事务司)

اداره کنترل تسلیحات
The Department of Arms Control
(军控司)

دفتر گروه پیش‌تاز برای
امور بازرسی وزارت امور خارجه
Office of Leading Group for Conducting
Inspections in the Foreign Ministry
(外交部巡视工作领导小组办公室)

اداره امور کنسولی
(مرکز مساعدت و حفاظت کنسولی)
The Department of Consular Affairs (Centre
for Consular Assistance and Protection)
(领事司 (领事保护中心))

مرکز مدیریت امور خارجی
The Department of Foreign Affairs
Management (外事管理司)

مرکز ترجمه و تفسیر
The Department of Translation and
Interpretation (翻译司)

بخش کارگزینی
The Department of Personnel
(干部司)

اداره امور امنیت خارجی
The Department of External Security Affairs
(涉外安全事务司)

واحد امور اداری
The Administrative Department
(行政司)

واحد امور بازنشستگان
The Bureau for Retired Personnel
(离退休干部局)

واحد امور مالی
The Department of Finance
(财务司)

مرکز تشریفات
The Protocol Department
(礼宾司)

مرکز امور خدماتی (وزارت امور خارجه چین
و دفاتر خارج از کشور)^۲
Department of Services
(Chian Ministry of Foreign Affairs and
Overseas Offices - 服务中心)

واحد امور مربوط به حزب (دپارتمان
ماموریت‌های دیپلماتیک در خارج از کشور)^۱
Department for Party-related Affairs
(Department for Diplomatic Missions
Abroad) 机关党委 (部党委国外工作局)

اداره بایگانی

The Bureau of Archives (档案馆)

لازم به ذکر است که کمیته مرکزی حزب کمونیست چین نیز دارای یک اداره بین‌الملل است که یکی از وظایف آن شامل برقراری ارتباط با احزاب و سازمان‌های سیاسی خارج از کشور است. در ارتباط با بریکس، رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ و تمامی اعضای ارشد وزارتخانه‌ها از اعضای ارشد حزب بوده و خط‌مشی مشخص حزب را در امور خارجی دنبال می‌کنند. با این وجود، اداره بین‌الملل حزب نیز برخی همکاری‌ها در زمینه اندیشه‌ورزی و سیاست‌گذاری برای اینگونه معاهدات را هدایت و هماهنگ می‌کند. واقعیت این است که همگام با عمیق‌تر و ملموس‌تر شدن همکاری‌های بریکس، همه طرف‌ها به افزایش حمایت فکری و اشتراک دانش نیاز بیشتری پیدا کردند و همکاری اتاق‌های فکر کشورهای بریکس نیز گسترش یافت. در این راستا، شورای چین برای همکاری اتاق‌های

۱. در تمامی وزارتخانه‌ها، ادارات و سازمان‌های دولتی چین، کمیته‌ای با این عنوان تعریف شده که تحت رهبری کمیته مافوق حزب کمونیست چین کار می‌کند و در عین حال رهبری گروه حزبی اداره مربوطه را برعهده دارد. این بخش تنها وظیفه رسیدگی به مسائل نظارتی، مدیریت ساختار ایدئولوژیک و غیره را برعهده دارد و در وظایف تجاری و اجرایی این واحدها نقشی ندارد. از این کمیته‌ها با عنوان کمیته حزب کمونیست چین در هر وزارتخانه نام برده می‌شود. این واحد در وزارت امور خارجه مسئولیت امور ساختاری حزب و بازرسی انضباطی آژانس‌ها و واحدهای وزارت امور خارجه و نمایندگی‌های دیپلماتیک چین مستقر در خارج از کشور را برعهده دارد.

۲. ارائه خدمات پشتیبانی لجستیکی به آژانس‌های مختلف وزارتخانه و سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌های مستقر در خارج از کشور وظیفه اصلی این مرکز محسوب می‌شود.

فکر بریکس توسط اداره بین الملل کمیته مرکزی حزب کمونیست چین با هدف ادغام بهتر نیروهای داخلی و کمک هرچه بیشتر به ارتقای همکاری میان اتاق‌های فکر کشورهای بریکس تاسیس شد (به بخش ۱ رجوع شود) [۴]. در ارتباط با همکاری‌های تخصصی نیز وزارتخانه‌های مربوط به هر موضوع به همراه اداره بین الملل آن‌ها به طور مستقیم به عنوان نهاد هماهنگ‌کننده و برنامه‌ریز در آن زمینه فعالیت می‌کنند. به عنوان مثال، در فوریه سال ۲۰۱۰ مدیران مراکز ملی آمار کشورهای بریکس از فرصت استفاده کردند و در چهل و یکمین اجلاس کمیسیون آمار سازمان ملل متحد در نیویورک جلساتی برگزار کردند و به یک سازوکار همکاری در زمینه انتشار اطلاعات آماری دست یافتند. از آن پس، نشست مدیران مراکز آماری این کشورها هر ساله پس از نشست رهبران بریکس (معمولاً در پاییز) برگزار می‌شود و به بستر مهمی برای تبادلات و همکاری نزدیک بین این مراکز تبدیل شده است. جلسه میان کارشناسان آماری و کادر فنی مسئول تهیه راهنمای مشترک آماری بریکس^۱ نیز در نیمه اول هر سال برگزار می‌شود که همکاری مهمی بین کشورهای بریکس در زمینه آمار محسوب می‌شود [۳۶].

۲.۲. نهادهای بالادستی روسیه در همکاری با اتحادیه بریکس

بر اساس رایزنی‌ها و تعاملات انجام شده با طرف‌های روسی، شورای تخصصی بریکس روسیه به عنوان بالاترین نهاد بالادستی مرتبط با امور بریکس در روسیه مشغول فعالیت است و در واقع رئیس شورای مذکور دومین مقام مسئول بریکس بعد از شریا در این کشور است.

البته باید به این نکته توجه داشت که در فدراسیون روسیه مسائل مرتبط با سیاست خارجی زیر نظر رئیس جمهور این کشور حل و فصل می‌شود و دستیاران و نمایندگان ویژه

1. BRICS Joint Statistical Publication: 金砖国家联合统计手册

رئیس‌جمهور در این زمینه نقش مهمی ایفا می‌کنند (به بیان دقیق‌تر، تاثیرگذاری این اشخاص بیش از نهادها است). بنا به فرمان رئیس‌جمهور روسیه، یوری اوشاکوف^۱ دستیار رئیس‌جمهور روسیه در سیاست خارجی در سال ۲۰۲۴ به‌عنوان رئیس کمیته سازمان‌دهی تدارک و پشتیبانی ریاست فدراسیون روسیه بر اتحادیه بریکس^۲ منصوب شده است و آنتون کوبیاکوف^۳ نیز به‌عنوان نائب‌رئیس و دبیر اجرایی کمیته مذکور تعیین شده است [۳۷].

نقش شریاها^۴ (نمایندگان وزارتخانه‌های امور خارجه کشورهای عضو بریکس) در امور مرتبط با بریکس نکته درخورتوجه دیگری است. سرگئی ریابکوف^۵ معاون وزیر امور خارجه فدراسیون روسیه به‌عنوان شریپای روسیه و به‌عبارتی نماینده وزارت امور خارجه روسیه در بریکس است [۳۸]. خانم کسنیا تریچنکو^۶ نیز به‌عنوان هماهنگ‌کننده فعلی همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری روسیه در بریکس فعالیت دارد [۴۰].

1. Yuri Ushakov

2. Organizing Committee for the Preparation and Provision of the Russian Federation's Chairmanship of the BRICS Association (Председателем Организационного комитета по подготовке и обеспечению председательства Российской Федерации в объединении БРИКС)

3. Anton Kobayakov

4. Sherpas

<https://sabtt.org.za/brics-think-tanks-council-bttc/sherpa-meetings/>

5. Sergey Ryabkov

6. Kseniya Trinchenko

سازوکار عالی کشورهای عضو بریکس برای تعامل در حوزه علم، فناوری و نوآوری

در این بخش به معرفی ساختار سازمانی و نحوه تعامل کشورهای بریکس با یکدیگر در زمینه علم و فناوری پرداخته می‌شود.

۱.۳ چین

وزارت علوم و فناوری چین (MOST)^۱ نهاد اصلی جهت اجرای تصمیمات حزب در زمینه علم و فناوری محسوب می‌شود. آقای یین خه جون^۲ و شش معاون ارشد وی رهبری این وزارتخانه را برعهده دارند. در آیین نامه وزارت علوم و فناوری چین هفده ماموریت از جمله تدوین دستورالعمل‌های راهبردی در زمینه توسعه ملی مبتنی بر علم، فناوری و نوآوری تعریف شده است. دهمین ماموریت آن نیز شامل تدوین برنامه‌ها و سیاست‌ها و انجام اقدامات لازم برای مبادلات علمی و فناوری با کشورهای خارجی، ارتقای همکاری باز در زمینه قابلیت‌های نوآوری، تبادل استعدادها برتر در حوزه علم

1. Ministry of Science and Technology

2. Yin Hejun

و فناوری، سازمان‌دهی همکاری‌های بین‌المللی علم و فناوری و هدایت ادارات ذیربط و دولت‌های محلی در این حوزه است [۱۷ و ۱۸].

این وزارتخانه دارای ۱۷ بخش اصلی و ۲۲ مؤسسه وابسته است که مأموریت خود را از طریق آن‌ها دنبال می‌کند. در میان این ۱۷ بخش، اداره همکاری‌های بین‌المللی^۱ به ریاست آقای دی گانگ^۲ مسئولیت هماهنگی‌های حوزه علم و فناوری بریکس در چین را برعهده دارد. این اداره خود دارای ۷ واحد زیرمجموعه شامل واحد امور عمومی و برنامه‌ریزی^۳، واحد امور سازمان‌های بین‌المللی و همکاری‌های چندجانبه^۴، واحد امور آمریکا و اقیانوسیه^۵، واحد امور آسیا و آفریقا^۶، واحد امور اروپا^۷، واحد مطالعات سیاستی^۸ و واحد امور اوراسیا^۹ است [۱۹]. البته لازم به ذکر است که بخش‌های دیگر این وزارتخانه و مؤسسات وابسته به آن نیز در حوزه‌های تخصصی مربوط به خود زیرنظر وزارت علوم و فناوری به همکاری با کشورهای بریکس مبادرت می‌ورزند. به‌عنوان مثال، بنیاد علوم طبیعی چین^{۱۰} به‌طور مستقیم زیرنظر وزارت علوم و فناوری قرار دارد و مسئولیت هماهنگی و اجرای برخی پروژه‌های چندجانبه بریکس در حوزه‌های مختلف مانند تغییرات آب‌وهوایی را برعهده دارد [۲۰]. بخش‌های اصلی وزارت علوم و فناوری چین براساس وب‌گاه اصلی وزارتخانه در اطلاع‌نگاشت ۶ ارائه شده است [۲۱]. برخی از مؤسسات و نهادهای وابسته به وزارت علوم و فناوری چین نیز در اطلاع‌نگاشت ۷ نشان داده شده است [۲۲].

1. Department of International Cooperation (Office of Hong Kong, Macao and Taiwan Affairs) (国际合作司 (港澳台办公室))

2. Dai Gang

3. Division for General Affairs and Planning

4. Division for International Organizations and Multilateral Cooperation Affairs

5. Division for American and Oceanian Affairs

6. Division for Asian and African Affairs

7. Division for European Affairs

8. Division for Policy Study

9. Division for Eurasian Affairs

10. Natural Science Foundation of China

اطلاع‌نگاشت ۶: بخش‌های اصلی وزارت علوم و فناوری چین [۲۱]

اداره کل
General Office
(办公厅)

اداره راهبرد و برنامه‌ریزی
Department of Strategy and Planning
(战略规划司)

اداره سیاست، مقررات و نظام نوآوری
Department of Policy, Regulation and Innovation
System (政策法规与创新体系建设司)

اداره تخصیص و مدیریت منابع
Department of Resource Allocation and
Management (资源配置与管理司)

اداره نظارت و یکپارچگی علمی
Department of Supervision and Scientific
Integrity (科技监督与诚信建设司)

اداره پروژه‌های کلان علم و فناوری
Department of Major Science and
Technology Project (重大专项司)

اداره فناوری‌های پیشرفته و جدید
Department of High and New Technology
(高新技术司)

اداره تحقیقات پایه
Department of Basic Research
(基础研究司)

اداره علم و فناوری برای توسعه اجتماعی
Department of Science and Technology for
Social Development (社会发展科技司)

اداره علم و فناوری برای توسعه روستایی
Department of Science and Technology for
Rural Development (农村科技司)

اداره خدمات کارشناسان خارجی
Department of Foreign Expert Services
(外国专家服务司)

اداره تجاری‌سازی تحقیقات و نوآوری منطقه‌ای
Department of Research Commercialization and
Regional Innovation (成果转化与区域创新司)

اداره همکاری‌های بین‌الملل
(دفتر هنگ‌کنگ، ماکائو و تایوان)
Department of International Cooperation
(Office of Hong Kong, Macao and Taiwan
Affairs) (国际合作司 (港澳台办公室))

اداره استعداد‌های علم و فناوری و
عمومی‌سازی علم و فناوری
Department of Science and Technology Talent
and Popularization (科技人才与科学普及司)

کمیته حزب در وزارت علوم و فناوری چین^۱
CPC Committee of MOST (机关党委)

اداره کارگزینی
Department of Personnel (人事司)

واحد امور بازنشستگان
Bureau of Retired Staff (离退休干部局)

شایان ذکر است که از نظر تعاملی، معاون مدیرکل اداره همکاری‌های بین‌الملل وزارت علوم و فناوری چین به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد وظیفه تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین چین و بریکس را برعهده دارد. مسئول برنامه‌ریزی اداره همکاری‌های بین‌الملل وزارت علوم و فناوری چین و معاون مرکز تبادل علم و فناوری چین نیز به‌عنوان نقاط تماس چین و بریکس در زمینه همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری محسوب می‌شوند [۲۳].

◆ برخی از موسسات و نهادهای وابسته به وزارت علوم و فناوری چین

همانطور که گفته شد، وزارت علوم و فناوری چین دارای ۱۷ بخش اصلی و ۲۲ مؤسسه وابسته است که ماموریت خود را از طریق این بخش‌ها و مؤسسات دنبال می‌کند. ۱۷ بخش اصلی درحقیقت شامل سازمان‌ها و مؤسسه‌های دولتی هستند که به‌طور مستقیم به وزارت علوم و فناوری وابسته هستند. ۲۲ مؤسسه و نهاد دیگر نیز به‌عنوان نهادهای وابسته به وزارت علوم و فناوری چین محسوب می‌شوند، اما جدا از ساختار اصلی وزارت مذکور هستند (اطلاع‌نگاشت ۷).

۱. CPC در نام این بخش به Communist Party of China (حزب کمونیست چین) اشاره دارد. در تمامی وزارتخانه‌ها، ادارات و سازمان‌های دولتی چین، کمیته‌ای با این عنوان تعریف شده است که تحت رهبری کمیته مافوق حزب کمونیست چین کار می‌کند و در عین حال رهبری گروه حزبی اداره مربوطه را برعهده دارد. این بخش تنها وظیفه رسیدگی به مسائل نظارتی، مدیریت ساختار ایدئولوژیک و غیره را برعهده دارد و در وظایف تجاری و اجرایی این واحدها نقشی ندارد. از این کمیته‌ها با عنوان کمیته حزب کمونیست چین در هر وزارتخانه نام برده می‌شود.

اطلاع‌نگاشت ۷: برخی از موسسات و نهادهای وابسته به وزارت علوم و فناوری چین [۲۲]

دفتر جوایز ملی علم و فناوری
Office for National Science and
Technology Awards:
国家科学技术奖励工作办公室

مرکز پشتیبانی و خدمات وزارت علوم و فناوری
(دفتر خدمات وزارت علوم و فناوری)
Center of Logistics, MOST: 科学技术部机
关服务中心 (科学技术部机关服务局)

آکادمی علوم و فناوری چین برای توسعه
Chinese Academy of Science and Technology
for Development:
中国科学技术发展战略研究院

موسسه اطلاعات علمی و فناوری چین
Institute of Scientific and Technical
Information of China:
中国科学技术信息研究所

مرکز توسعه صنعت فناوری‌های
پیشرفته چین (مشعل)^۱
Torch High Technology Industry
Development Center, MOST:
科技部火炬高技术产业开发中心
مرکز مدیریت و پیشرفت بازار فناوری چین
China Technology Market Management
and Promotion Center:
中国技术市场管理促进中心

مرکز تبادل علم و فناوری چین (مرکز تبادل
علم و فناوری بین‌تنگه‌ای/ چین و تایوان،
مرکز همکاری‌های فناوری چین و ژاپن)
China Science and Technology Exchange
Center (Cross-Straits Science and
Technology Exchange Center)
(Sino-Japanese Technology Cooperation
Center): 中国科学技术交流中心
(科学技术部海峡两岸科学技术交流中心、
中日技术合作事务中心)

مرکز مدیریت صندوق نوآوری (و فناوری)،
وزارت علوم و فناوری (صندوق نوآوری
جهت ارائه تسهیلات به شرکت‌های
فناور کوچک و (متوسط))
Management Center for Innofund, MOST
(Innofund for Small Technology-based Firms-
科学技术部科技型中小企业技术创新基金
管理中心)

مرکز توسعه فناوری روستایی چین^۲
China Rural Technology Development
CenterL: 中国农村技术开发中心

۱. «مشعل» نام یک برنامه جامع است که توسط شورای دولتی چین با هدف توسعه صنایع با فناوری پیشرفته کشور در آگوست ۱۹۸۸ تصویب شد. مرکز مشعل نیز به‌عنوان واحد ویژه سامان‌دهی و اجرایی این برنامه در اکتبر سال ۱۹۸۹ تأسیس شد.

۲. در «طرح اصلاحات حزبی و نهادهای دولتی» که توسط کمیته مرکزی حزب کمونیست چین و شورای دولتی در ماه مارس ۲۰۲۳ صادر شد، مقرر شد مرکز توسعه فناوری روستایی چین که هم‌اکنون زیرنظر وزارت علوم و فناوری است، زیرنظر وزارت کشاورزی و امور روستایی قرار گیرد.

مرکز اجرایی دستورکار ۲۱ چین^۱
Administrative Center for China's Agenda21:
中国21世纪议程管理中心

مرکز ملی توسعه زیست‌فناوری چین
China National Center for Biotechnology
Development: 中国生物技术发展中心

مرکز اجرایی دستورکار ۲۱ چین^۱
Administrative Center for China's Agenda21:
中国21世纪议程管理中心

مرکز تحقیق و توسعه فناوری‌های پیشرفته،
وزارت علوم و فناوری (مرکز اجرایی تحقیقات
پایه مربوط به بنیاد ملی علوم طبیعی چین)^۲
High Tech Research and Development
Center, MOST (Administrative Center for
Basic Research) - 高技术研究发展中心
(国家自然科学基金委员会基础研究管理
中心)

مرکز اطلاعات وزارت علوم و فناوری
Information Center, MOST:
科学技术部信息中心

مرکز ملی زیرساخت علم و فناوری
National Science and Technology Infrastructure
Center: 国家科技基础条件平台中心

مرکز ملی سنجش از دور
National Center for Remote Sensing:
国家遥感中心

مرکز خدمات نظارتی برای صندوق‌های
علم و فناوری، وزارت علوم و فناوری
Supervision Service Center for Science and
Technology Funds, MOST:
科学技术部科技经费监管服务中心

مرکز ملی توسعه سرمایه‌گذاری خطرپذیر
در حوزه علم و فناوری
National Science and Technology
Venture Capital Development Center:
国家科技风险开发事业中心

۱. دستورکار ۲۱: یک سند ۸۰۰ صفحه‌ای داوطلبانه و غیر الزام‌آور است که از سوی سازمان ملل در رابطه با توسعه پایدار ارائه شده است. این دستورکار حاصل کنفرانس سازمان ملل درباره محیط‌زیست و توسعه (اجلاس زمین) است که در سال ۱۹۹۲ در ریو دوژانیرو برگزار شد. این سند شامل فصول مربوط به زنان، کودکان، فقر و سایر جنبه‌های توسعه نیافتگی است که اغلب با محیط‌زیست مرتبط نیستند. مرکز اجرایی دستورکار ۲۱ در مارس ۱۹۹۴ به منظور پیاده‌سازی این دستورکار ایجاد شد. در «طرح اصلاحات حزبی و نهادهای دولتی» که توسط کمیته مرکزی حزب کمونیست چین و شورای دولتی در ماه مارس ۲۰۲۳ صادر شد، مقرر شد این مرکز که هم‌اکنون زیر نظر وزارت علوم و فناوری است، در بنیاد ملی علوم طبیعی چین ادغام شود.

۲. در سال ۲۰۲۳ تصمیم گرفته شد این موسسه که با عنوان «مرکز فناوری‌های پیشرفته» نیز شناخته می‌شود، به بنیاد علوم طبیعی چین منتقل شود.

مرکز اجرایی برنامه بین‌المللی گداخت
هسته‌ای چین (ITER China)^۲
China International Nuclear Fusion
Program Execution Center (ITER China):
中国国际核聚变能源计划执行中心

مرکز ملی ارزیابی علم و فناوری،
وزارت علوم و فناوری^۱
National Center for Science and
Technology Evaluation, MOST:
科技部科技评估中心

مرکز تحقیقات استعدادها
علمی خارجی، وزارت علوم و فناوری
Foreign Talent Research Center, MOST:
科学技术部国外人才研究中心

مرکز خدمات توسعه و تبادل کارکنان
علم و فناوری (استعدادهای علمی)،
وزارت علوم و فناوری^۳
Center for Science and Technology Personnel
Exchange and Development Service, MOST:
科学技术部科技人才交流开发服务中心

انجمن تبادل بین‌المللی کارکنان چین
China Association for International
Exchange of Personnel

مرکز آموزشی شانگهای، وزارت علوم و فناوری
Shanghai Training Center, MOST:
科学技术部上海培训中心

۱. به‌طور کلی، مطالعه نظریه‌های ارزیابی نوآوری‌های علمی و فناوریانه در داخل و خارج از کشور و وضعیت و روند توسعه آن‌ها؛ ارائه توصیه‌های سیاستی برای ایجاد و بهبود نظام ملی ارزیابی نوآوری‌های علمی و فناوریانه؛ تحقیق در مورد ختم‌شده‌ی مربوط به ایجاد و به‌کارگیری حقوق مالکیت فکری علم و فناوری و ارائه خدمات مشاوره در امور حقوقی مالکیت فکری؛ تحقیق در مورد نظام‌ها، استانداردها و روش‌های ارزیابی علم و فناوری، ارائه توصیه‌های مربوط به هنجارها و استانداردهای صنعت ارزیابی و انجام وظایف دبیرخانه کمیته ملی ارزیابی و استانداردسازی علم و فناوری؛ و سازمان‌دهی و ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای بازگانی برای ارزیابی علم و فناوری ازجمله وظایف این مرکز محسوب می‌شود.

۲. رآکتور گرماهسته‌ای آزمایشی بین‌المللی: (International Thermonuclear Experimental Reactor) مشهور به ایتر (ITER) بزرگ‌ترین طرح در زمینه رآکتور همجوشی هسته‌ای است که تاکنون طراحی شده‌است و بر پایه محصورسازی مغناطیسی بنیاد نهاده شده‌است. طرح ایتر ابتدا در سال ۱۹۸۵ در گفتگوهای میان شوروی و آمریکا مطرح شد و طی سال‌های بعد نیز شماری دیگر از کشورها به پروژه پیوستند و امروزه هفت عضو شامل چین، اتحادیه اروپا، هند، ژاپن، کره جنوبی، روسیه و آمریکا در این پروژه فعالیت دارند که همگی در ساخت آن سهیم هستند.

۳. این مرکز علاوه بر آموزش و پرورش کارکنان و رسیدگی به امور مربوط به آن‌ها، مسئولیت اصلی خود را در زمینه پرورش استعدادها برتر علمی، استعدادیابی افراد مستعد در سطح ملی و انجام پروژه‌های مربوط به هدایت، سازمان‌دهی، آموزش، همکاری و تبادل استعدادهای درخشان کشور تعریف کرده‌است.

بنیاد ملی علوم طبیعی چین
National Natural Science Foundation
of China: 国家自然科学基金委员会

بنیاد بین‌المللی تبادل استعدادها
(علمی) چین
China International Talent Exchange
Foundation: 中国国际人才交流中心

* نام‌های انگلیسی و چینی همه بخش‌ها برگرفته از وب‌گاه رسمی وزارت علوم و فناوری چین هستند؛ هرچند که نام‌های چینی کامل‌تر بوده و عناوین اجرایی هر بخش را دقیق‌تر بیان می‌کنند. به‌منظور تطبیق نام‌های انگلیسی و فارسی، بخش‌های اضافی در نام‌های اصلی چینی در پرانتز جای‌گذاری شده‌اند.

◆ مرکز تبادل علم و فناوری چین

مرکز تبادل علم و فناوری چین نهاد قانونی مستقلی وابسته به وزارت علوم و فناوری چین است که با تصویب شورای دولتی در سال ۱۹۸۲ تأسیس شد. این مرکز در زمینه مراودات بین‌المللی در عرصه علم و فناوری دارای تخصص است و با ترویج تعاملات بین جوامع تحقیقاتی و صنعتی چین و هم‌تایان خارجی به توسعه اجتماعی-اقتصادی و تقویت روابط دوستانه بین چین و دیگر کشورها کمک می‌کند. این مرکز طی سال‌های اخیر به موسسه‌ای حرفه‌ای در زمینه تعاملات غیردولتی حوزه علم و فناوری تبدیل شده است و در تسهیل همکاری‌های بین‌المللی علم و فناوری، ترویج اصلاح و گشایش و همچنین ایجاد اقتصاد سوسیالیستی در چین نقش مهمی ایفا می‌کند. به‌طور کلی، ایجاد و بهره‌برداری از یک بستر تبادل منابع نوآورانه؛ مدیریت روند برنامه‌ها در ابرپروژه‌های مربوط به همکاری‌های بین‌المللی علم و فناوری؛ معرفی متخصصان خارجی؛ تبادل نیروی انسانی با هنگ‌کنگ، ماکائو و تایوان؛ سازمان‌دهی کنفرانس‌ها، نمایشگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی؛ مدیریت همکاری‌های علم و فناوری و غیره از جمله وظایف این مرکز محسوب می‌شوند [۲۴]. ساختار سازمانی مرکز تبادل علم و فناوری چین در اطلاع‌نگاشت ۸ نشان داده شده است [۲۵].

اطلاع‌نگاشت ۸: ساختار سازمانی مرکز تبادل علم و فناوری چین [۲۵]

1. Japan International Cooperation Agency in People's Republic of China
2. Division of Taiwan, Hongkong and Macao Affairs
3. Division of Science Popularization
4. Division of Japanese Affairs
5. Division of Asian, African and Commonwealth of Independent States Affairs
6. Division of American, Oceanian and European Affairs
7. Division of Conferences and Exhibitions
8. Division of Resources and Facilities
9. Division of Translation, Interpretation and Protocol
10. Division of International Talents and Training
11. Division of Policy Study
12. Division of Planning
13. General Office

۲.۳. روسیه

اداره بین‌الملل وزارت علوم و آموزش عالی فدراسیون روسیه^۱ به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد در زمینه تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین این کشور و بریکس فعالیت دارد. اداره همکاری‌های بین‌الملل^۲ وابسته به وزارت علوم و آموزش عالی فدراسیون روسیه و واحد همکاری‌های چندجانبه و سازمان‌های بین‌المللی^۳ در کنار مدیر اجرایی مرکز بین‌المللی نوآوری در علم، فناوری و آموزش (ICISTE)^۴ نیز به‌عنوان نقاط تماس اصلی برای همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین روسیه و بریکس محسوب می‌شوند [۲۳].

◆ مرکز بین‌المللی نوآوری در علم، فناوری و آموزش روسیه (ICISTE)

مرکز بین‌المللی نوآوری در علم، فناوری و آموزش روسیه که در زبان روسی با عنوان مرکز تحلیلی مینوپ^۵ شناخته می‌شود، یک سازمان مشارکتی غیرتجاری است که در مارس ۲۰۰۶ ایجاد شد. این مرکز در واقع یک نهاد تخصصی در زمینه همکاری‌های بین‌المللی علم و فناوری و نظارت بر پروژه‌های مشترک بین‌المللی است. مرکز بین‌المللی نوآوری در علم، فناوری و آموزش روسیه کارشناسان ماهر و متخصص را گرد هم می‌آورد تا به توسعه، مدیریت و اجرای برنامه‌های بین‌المللی در حوزه علم و فناوری، فنی و آموزشی (که برای روسیه کاربرد عملی داشته باشند) بپردازند. کارشناسان این مرکز در برنامه‌ها و سازمان‌های بین‌المللی از جمله در شوراهای کارشناسی و کارگروه‌های سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^۶ و برنامه‌های اتحادیه اروپا مشارکت فعال دارند. علاوه بر این، کارکنان

1. International Department of Ministry of Science and Higher Education of the Russian Federation
2. Department of International Cooperation
3. Division of Multilateral Cooperation and International Organizations
4. International Centre for Innovations in Science, Technology and Education
5. Analytical Center of MNIOP (Аналитический Центр МНИОП)
6. Organization for Economic Cooperation and Development

این مرکز در اجرای برنامه‌های همکاری دوجانبه در حوزه‌های اولویت‌دار علم و فناوری با کشورهای اروپایی، آسیایی، آمریکای شمالی و لاتین همکاری دارند [۲۶]. طبق سندی که با عنوان برنامه کاری علم، فناوری و نوآوری بریکس ۲۰۱۹-۲۰۲۲^۱ در پورتال مرکز بین‌المللی نوآوری در علم، فناوری و آموزش روسیه منتشر شده است، وزرای مربوطه و نمایندگان آن‌ها وظیفه اصلی هماهنگی کشورهای عضو بریکس در حوزه علم، فناوری و نوآوری را برعهده دارند [۲۷]. همکاری با کشورهای بریکس نیز یکی از حوزه‌های فعالیت مرکز بین‌المللی نوآوری در علم، فناوری و آموزش روسیه در نظر گرفته می‌شود. طبق داده‌های موجود، این مرکز از ۱۵ آوریل ۲۰۱۶ به نمایندگی از وزارت علوم و آموزش عالی فدراسیون روسیه به‌عنوان دبیرخانه شورای همکاری‌های علم، فناوری و نوآوری روسیه^۲ در اتحادیه بریکس به شمار می‌آید [۲۸].

۳.۳.۳. برزیل

مدیر دفتر امور بین‌الملل وابسته به وزارت علوم، فناوری و نوآوری برزیل (MCTI)^۳ و مدیر واحد علم، فناوری، نوآوری و مالکیت فکری وابسته به وزارت امور خارجه برزیل^۴ به‌عنوان مقام ارشد و هماهنگ‌کننده در زمینه تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین برزیل و بریکس فعالیت دارند. سرپرست هماهنگ‌کننده همکاری‌های چندجانبه وابسته به اداره امور بین‌الملل وزارت علوم، فناوری و نوآوری برزیل^۵ و رئیس اداره علم، فناوری و نوآوری وابسته به وزارت امور خارجه برزیل نیز به‌عنوان نقاط تماس اصلی برای همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین برزیل و بریکس محسوب می‌شوند [۲۳].

1. BRICS Science, Technology and Innovation Work Plan 2019-2022

2. Secretariat of the Russian Council for Science, Technology and Innovation Cooperations in BRICS Association

3. Office of International Affairs, Ministry of Science, Technology and Innovation

4. Department of Science, Technology, Innovation, and Intellectual Property, Ministry of Foreign Affairs

5. General Coordinator for Multilateral Cooperation; Office of International Affairs of Ministry of Science, Technology and Innovation

۴.۳. هند

رئیس اداره همکاری‌های بین‌الملل وابسته به وزارت علوم و فناوری^۱ به‌عنوان هماهنگ‌کننده، مقام ارشد و نیز نقاط تماس اصلی برای تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین هند و بریکس فعالیت دارد [۲۳].

۵.۳. آفریقای جنوبی

معاون مدیرکل واحد همکاری‌های بین‌الملل وابسته به اداره علم و فناوری آفریقای جنوبی^۲ و مدیر ارشد واحد همکاری‌های دوجانبه برون‌مرزی وابسته به اداره علم و نوآوری آفریقای جنوبی^۳ به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد در زمینه تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین آفریقای جنوبی و بریکس فعالیت دارند. معاونت اداره روابط دوجانبه برون‌مرزی علم و نوآوری آفریقای جنوبی^۴ نیز به‌عنوان نقاط تماس اصلی برای همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین آفریقای جنوبی و بریکس محسوب می‌شود [۲۳].

جالب این‌که هند، چین و روسیه یک نفر را به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مقام ارشد برای تعریف همکاری‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری بین کشور خود و بریکس منصوب کرده‌اند، ولی آفریقای جنوبی و برزیل دو نفر را برای این منظور معرفی کرده‌اند [۲۳].

1. Division for International Cooperation; Department of Science & Technology
2. Division for International Cooperation, Department of Science and Technology
3. Overseas Bilateral Cooperation Department, Department of Science and Innovation
4. Overseas Bilateral Relations Department of Science and Innovation

جمع‌بندی

همانطور که در گزارش اشاره شد، هدف از تشکیل شورای اتاق‌های فکر بریکس (BTTC) تعامل بیشتر و تقویت همکاری‌های موثر بین اعضا از طریق مشاوره، پشتیبانی فکری، اشتراک‌گذاری دانش و تجربیات و غیره است. در این راستا، کشورهای عضو با تشکیل یا معرفی گروه‌های ویژه‌ای در قالب شورا، بنیاد، موسسه یا اتاق فکر با شورای اتاق‌های فکر بریکس در تعامل هستند. با توجه به پذیرش جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یکی از اعضای اصلی جدید بریکس در ژانویه ۲۰۲۴، لازم است تهران نیز نسبت به تشکیل و معرفی یک بستر کارآمد برای تعامل مناسب با شورای اتاق‌های فکر بریکس اقدام کند. با بررسی‌های انجام شده در گزارش حاضر، به نظر می‌رسد الگوی کشور چین نمونه موفق‌تری باشد. علت این امر نیز آن است که شورای معرفی شده از سوی این کشور ذیل نظام حاکم چین ایجاد شده است و در نتیجه از ثبات لازم برخوردار است. افزون بر آن، شورای چین توسط بیش از صد دانشگاه، موسسه/مرکز تحقیقاتی، اتاق فکر، شرکت پیشرو (از جمله شرکت علی‌بابا) و غیره پشتیبانی می‌شود

که در حیطه‌های تخصصی متنوع و گسترده‌ای شامل سیاسی، اقتصادی، تجاری، علمی، اجتماعی، روابط بین‌الملل و غیره فعالیت دارند. شورای چین همچنین با وزارت خانه‌ها و نهادهای کلیدی و راهبردی داخل کشور ارتباط موثری دارد. تمامی این عوامل موجب می‌شوند که تصمیمات اعلام شده از سمت چین به بریکس کارآمد، عملیاتی، همه‌جانبه و همسو با منافع ملی کشور باشند.

پیوست ۱: معرفی شورای تخصصی بریکس روسیه

۱. مقدمه

فدراسیون روسیه ریاست اتحادیه بریکس (شامل برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی) را در سال ۲۰۲۴ برعهده دارد. شایان ذکر است کشورهای جمهوری اسلامی ایران، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، اتیوپی و مصر نیز از اول ژانویه ۲۰۲۴ به عضویت این اتحادیه درآمده‌اند. بریکس یکی از سازوکارهای کلیدی حکمرانی جهانی و مهم‌ترین اتحادیه بین‌المللی است که روسیه در آن مشارکت دارد. بریکس همچنین یکی از عناصر تشکیل‌دهنده مشارکت بزرگ اوراسیا-پروژه همگرایانه اولویت‌دار روسیه-است که به پیشنهاد رئیس‌جمهور ولادیمیر پوتین تشکیل شده‌است. دستورکار بریکس در راستای منافع اکثریت جهانی پیاده شده‌است و مشکلات اقتصادی، امنیتی و همکاری‌های اجتماعی-انسانی را پوشش می‌دهد.

در سال ۲۰۲۰ که روسیه ریاست بریکس را برعهده داشت، اقدامات تمرینی برای تشکیل شورای تخصصی تدارک و پشتیبانی ریاست فدراسیون روسیه بر اتحادیه بریکس^۱ انجام گرفته بود و بنابراین می‌توان گفت این طرح امتحان خود را قبلاً پس داده است. گفتنی آنکه حمایت مالی از این شورا از محل اعتبارات بودجه فدرال تامین می‌شود.

با توجه به تجربه موفقیت‌آمیز فعالیت شورای تخصصی تدارک و پشتیبانی ریاست فدراسیون روسیه بر اتحادیه بریکس، ضرورت راه‌اندازی سازمانی برای پشتیبانی تخصصی-تحلیلی از عملکرد روسیه در اتحادیه بریکس به‌طور دائمی و براساس یکی از مؤسسات تحقیقاتی و آموزشی پیشرو در روسیه بیش از پیش مشهود شد. وزارت امور خارجه فدراسیون روسیه در سال ۲۰۲۳ پیشنهادی برای تشکیل شورایی براساس مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی مطرح کرد. این پیشنهاد توسط دولت فدراسیون روسیه تایید شد و توسط رئیس مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی-ن.یو.انیسیموف^۲- نیز مورد حمایت قرار گرفت. سرانجام نهادی با عنوان شورای تخصصی بریکس روسیه با هدف تقویت نقش مدرسه عالی اقتصاد به‌عنوان اتاق فکر کلیدی دولت فدراسیون روسیه پیرامون مسائل مربوط به مشارکت روسیه در اتحادیه بین‌المللی بریکس و همچنین پشتیبانی تخصصی از فعالیت‌های مربوط به مشارکت روسیه در اتحادیه بریکس و آمادگی برای ریاست روسیه بر بریکس در سال ۲۰۲۴ تاسیس شد. به‌طور کلی، اهداف اصلی این مرکز عبارتند از:

1. Expert Council on the Preparation and Provision of the Russian Federation's Chairmanship of the BRICS Association (Экспертный совет по подготовке и обеспечению председательства Российской Федерации в объединении БРИКС)
2. Nikita Anisimov (Никита Анисимов)

- ارتقای توسعه همکاری‌های علمی و کارشناسی بین‌المللی در مورد مسائل مربوط به همکاری‌های چندرشته‌ای (همکاری‌های سیاسی، اجتماعی-اقتصادی و بشردوستانه) در اتحادیه بریکس؛
 - انتشار نتایج فعالیت‌های تخصصی تحلیلی و پژوهشی مرکز از جمله از طریق انتشار گزارش‌ها و مقالات علمی و سازمان‌دهی و یا مشارکت در سمینارها و میزگردهای تخصصی و کنفرانس‌های علمی و علمی-عملی نمایندگان؛
 - مشارکت در سازمان‌دهی و برگزاری مجمع آکادمیک بریکس، مجمع مدنی بریکس، مدرسه بین‌المللی بریکس و همچنین هماهنگی فعالیت‌های شورای مراکز تخصصی بریکس؛
 - تهیه مطالب خبری در مورد مسائل مربوط به عملکرد اتحادیه بریکس، ایجاد پایگاه اطلاعاتی از مطالب و نشریات خبری در مورد حوزه‌های فعالیت اتحادیه بریکس و تهیه نشریه‌های مربوطه؛ و
 - اجرای فعالیت‌های کارشناسی، کارشناسی-تحلیلی و علمی و ارائه حمایت سازمانی از همکاری‌های چندرشته‌ای در اتحادیه بریکس؛
- لازم به ذکر است فعالیت‌های این مرکز عمدتاً کارشناسی-تحلیلی بوده و شامل فعالیت‌های علمی-پژوهشی در حوزه اختیارات مرکز است که در حوزه‌های موضوعی به تفکیک هر بخش اجرا می‌شوند و به‌طور کلی معطوف است به:
- شناسایی، تجزیه و تحلیل و نظام‌مند کردن مشکلات علمی-عملی در رابطه با توسعه همکاری‌های چندرشته‌ای در اتحادیه بریکس؛
 - انجام فعالیت‌های کارشناسی-تحلیلی و علمی-پژوهشی در مورد عملکرد اتحادیه بریکس؛

- انجام فعالیت‌های کارشناسی و خبری-تحلیلی برای اطمینان از سازمان‌دهی و برگزاری مجمع مدنی بریکس، مجمع آکادمیک بریکس و مدرسه بین‌المللی بریکس و همچنین فراهم کردن شرایط لازم برای فعالیت شورای اتاق‌های فکر بریکس؛
- تشکیل پایگاه‌های اطلاعاتی از جمله انتشارات مربوط به عملکرد اتحادیه بریکس؛
- تدوین پیشنهادات تهیه‌شده براساس نتایج مطالعات صورت‌گرفته و توصیه‌های مربوط به محتوا و ماهیت مشارکت روسیه در اتحادیه بریکس؛
- انجام فعالیت‌های کارشناسی و اطلاعاتی-تحلیلی در مورد عملکرد اتحادیه بریکس به درخواست مقامات اجرایی سازمان‌های فدرال؛
- انجام تحقیق در مورد پیشنهادات مربوط به عملکرد اتحادیه بریکس از جمله با مشارکت کارشناسان خارجی؛
- سازمان‌دهی و اجرای رویدادهای تخصصی، کنفرانس‌های علمی، میزگردها، سمینارهای علمی و کارشناسی، بحث‌های تخصصی و رویدادهای روشنگرانه در مورد مسائل مربوط به عملکرد اتحادیه بریکس؛
- تضمین ارائه خدمات مشاوره‌ای، اطلاعاتی و تحلیلی به مقامات اجرایی فدرال و همچنین خدمات علمی و روش‌شناختی در چارچوب صلاحیت مرکز؛ و
- سازمان‌دهی تولید و توزیع مطالب خبری و کارشناسی-تحلیلی مرکز و ارتقا [و ارائه] مطالب کارشناسان مرکز در زمینه همکاری‌های چندرشته‌ای کشورهای بریکس در نشریات داخلی و خارجی.

خانم دکتر ویکتوریا پانوا^۱ معاون آموزشی به توصیه وزارت امور خارجه روسیه به سمت ریاست مرکز معرفی شده است. این مرکز به عنوان بخشی از فعالیت خود در نظر دارد کارمندان بخش‌های تحقیقاتی و اداری تخصصی مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی و سایر اتاق‌های فکر پیشرو روسیه در زمینه تحقیقات بریکس را جذب کند. ساختار و تعداد کارمندان پیشنهادی شورای تخصصی بریکس روسیه برای سال ۲۰۲۴ در جدول زیر ارائه شده است. اطلاعات مربوط به کارمندان مرکز نیز به تفکیک هریک از بخش‌های دایر در مرکز در اطلاع‌نگاشت زیر ارائه شده است [۴۱].

ساختار و تعداد کارمندان پیشنهادی شورای تخصصی بریکس روسیه برای سال ۲۰۲۴ [۴۱]			
شماره	سمت	تعداد	
۱	رئیس مرکز	۱	
۲	معاون مرکز	۲	
۳	رئیس بخش	۵	
۴	سرکارشناس	۹	
۵	کارشناس برجسته	۱۳	
۶	کارشناس	۲۲	
۷	مدیر	۱	
۸	مدیر روابط عمومی	۲	
۹	منشی	۱	
۱۰	مترجم (نمونه خوان)	۲	
۱۱	ویراستار	۲	
	مجموع	۶۰	

1. Victoria Panova (B.B. Панова)

قائم‌مقام مرکز

النا پیریشکینا

Elena Peryshkina
(Елена Перышкина)

قائم‌مقام مرکز

والریا گورباچوا

Valeriia Gorbacheva
(Валерия Горбачева)

رئیس مرکز

ویکتوریا پانووا

Victoria Panova
(Виктория Панова)

مدیر روابط عمومی

مارگاریتا آنگمار

Margarita Angma
(Маргарита Ангмар)

مدیر روابط عمومی

آلینا آگییوا

Alina Ageeva
(Алина Агеева)

قائم‌مقام مرکز

کسنیا شوتسوا

Ksenia Shevtsova
(Ксения Шевцова)

مدیر روابط عمومی

دمیتری کالمیگف

Dmitriy Kalmykov
(Дмитрий Калмыков)

مدیر روابط عمومی

ژمن درادین

Romain Dradin
(Ромэн Драдэн)

ویراستار

تاتیانا ونیوتسیوا

Tatiana Venevtseva
(Татьяна Веневцева)

ویراستار

الکساندر شمیندل

Alexander Shmendel
(Александр Шмендель)

مدیر

ایرینا گستنسکایا

Irina Kostetskaya
(Ирина Костецкая)

مدیر روابط عمومی

ایرینا کیسیلیوا

Irina Kiseleva
(Ирина Киселева)

کارشناس بخش

فسیوالد چیریسف

Vsevolod Cheresov
(Всеволод Чересов)

رئیس بخش تحلیل کشوری
و تحلیل راهبردهای ملی
بریکس^۲

تیموفی برداچیف

Timofey Bordachev
(Тимофей Бордачев)

رئیس بخش علم، فناوری و
نوآوری، بهداشت، همکاری
بشر دوستانه، گفتگوی
بین‌تمدنی، فرهنگ و آموزش^۱

کوکلینا ایرینا

Kuklina Irina
(Куклина Ирина)

1. Division of "Science, Technology and Innovation, Health, Humanitarian Cooperation, Intercivilizational Dialogue, Culture and Education"

2. Division of Country Analysis and Analysis of BRICS National Strategies

رئیس بخش همکاری مالی
و سرمایه‌گذاری^۲

ایرینا یاریگینا

Irina Yarygina
(Ирина Ярыгина)

کارشناسان بخش توسعه پایدار، رفاه انسان،
امنیت غذایی و محیط‌زیستی^۱

آنا شورانووا

Anna Shuranova
(Анна Шуранова)

یلیزاوِتا اسمالوویک

Elizaveta Smolovik
(Елизавета Смоловик)

رئیس بخش همکاری
اقتصادی، تجارت،
زیرساخت‌ها و انرژی^۳

ولادیمیر زوئیف

Vladimir Zuev
(Владимир Зуев)

کارشناس برجسته بخش

ایگور پیلپینکو

Igor Pilipenko
(Игорь Пилипенко)

کارشناس برجسته بخش

ویکتور داستف

Viktor Dostov
(Виктор Достов)

1. Division of Sustainable Development, Human Wellbeing, Food and Environmental Security
2. Division of Financial and Investment Cooperation*
3. Division of Cooperation in Economics, Trade, Infrastructure, and Energy

شایان ذکر است تامین مالی مرکز از محل اعتبارات بودجه فدرال صورت می‌گیرد. البته در سال‌های ریاست سایر کشورها، میزان بودجه مرکز ممکن است در چارچوب مصوبه دولت فدراسیون روسیه تغییر کند. در حال حاضر، منابع حمایت مالی مرکز شامل یارانه ارائه شده از محل بودجه فدرال برای انجام فعالیت‌های مرکز و همچنین وجوه جمع‌آوری شده در قالب گزنت‌ها و هدایا [اعانه] و وجوه تحت قرارداد برای انجام فعالیت‌ها یا ارائه خدمات است.

به‌منظور راه‌اندازی این مرکز، اختصاص مکانی برای پنج فضای کار مجهز به مبلمان، رایانه، دستگاه چندمنظوره، اتصال به اینترنت و ارتباطات تلفن ضروری بوده است. گفتنی است مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی اماکن و تجهیزات ضروری برای شروع فعالیت مرکز را فراهم نموده است. مسئولیت ایمنی و استفاده صحیح از اموال واگذار شده به مرکز نیز برعهده نماینده مرکز می‌باشد. علاوه بر این، مقرر شده است که برخی از کارکنان مرکز دورکار باشند [۴۱].

۲. رویدادهای شورای تخصصی بریکس روسیه

شورای تخصصی بریکس روسیه در برگزاری سه رویداد به نام‌های مجمع آکادمیک بریکس، مدرسه بین‌المللی بریکس و مجمع مدنی بریکس مشارکت دارد. اطلاعات اصلی هریک از این رویدادها در اطلاع‌نگاشت بعدی بیان شده است و در ادامه اطلاعات تکمیلی آن‌ها از نظر می‌گذرد. در پایان این بخش نیز توضیحات مربوط به دو برنامه دیگر یعنی مسابقه مقاله‌های فلسفی و اجلاس جوانان بریکس ارائه خواهد شد.

رویدادهای شورای تخصصی بریکس روسیه

مجمع مدنی بریکس	مدرسه بین‌المللی بریکس	مجمع آکادمیک بریکس
۳-۴ جولای	۱-۳ اکتبر	۲۲-۲۴ می
<p>کارگروه‌ها: اهداف توسعه عادلانه؛ اخلاق فناوری‌های جدید؛ توسعه اقتصادی و مالی مستقل؛ آموزش و توسعه ظرفیت نیروی انسانی؛ امنیت اطلاعات و دیجیتال؛ تامین بهداشت عمومی و رفاه انسان؛ فرهنگ، ورزش و گردشگری؛ بوم‌شناسی (اکولوژی)، گذار انرژی و عدالت اجتماعی؛ چشم‌انداز ۲۰۵۰: ارزش‌ها و حقوق مردم</p>		<p>موضوعات: حکمرانی جهانی؛ امنیت و ثبات بین‌المللی؛ همکاری‌های تجاری- اقتصادی؛ بهبود سیستم‌های پولی- اعتباری و مالی بین‌المللی؛ کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری‌ها؛ توسعه عادلانه؛ گذار انرژی؛ امنیت غذایی و انرژی؛ حفاظت از محیط‌زیست؛ علم، فناوری و نوآوری؛ آموزش؛ همکاری در حوزه تامین بهداشت عمومی</p>
bricscivilforum.ru	bricsschool.ru	bricsacademforum.ru

◆ مجمع آکادمیک بریکس

مجمع آکادمیک بریکس ۲۲ تا ۲۴ می ۲۰۲۴ در مسکو برگزار شد. بیش از ۲۰۰ نماینده از جامعه متخصص کشورهای بریکس در این مجمع گرد هم آمدند. مجمع آکادمیک بریکس بستر مناسبی برای تعامل بین کارشناسان و دانشمندان کشورهای بریکس محسوب می‌شود. به‌طور کلی، توسعه تبادلات دانشگاهی، تقویت گفت‌وگو بین

دولت‌ها و جامعه کارشناسی کشورهای بریکس و همچنین ارائه توصیه‌های مناسب به رهبران کشورهای بریکس مطابق با دستورکار رسمی ریاست روسیه هدف اصلی این مجمع به شمار می‌آید.

حکمرانی جهانی؛ امنیت و ثبات بین‌المللی؛ همکاری‌های تجاری-اقتصادی؛ بهبود سیستم‌های پولی-اعتباری و مالی بین‌المللی؛ کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری‌ها؛ توسعه عادلانه؛ گذار انرژی؛ امنیت غذایی و انرژی؛ حفاظت از محیط‌زیست؛ علم، فناوری و نوآوری؛ آموزش؛ و همکاری در حوزه تامین بهداشت عمومی از جمله حوزه‌های موضوعی در این مجمع به شمار می‌آیند. در این راستا، مجمع وظایف متعددی به شرح زیر تعریف کرده‌است:

- بحث و بررسی در مورد رویکردهای حل مسائل جاری حکمرانی جهانی؛
- ارائه پیشنهاد‌های مبنی بر تقویت همکاری‌های بریکس و افزایش نقش اتحادیه در حکمرانی جهانی؛

- توسعه ارتباطات بین جوامع متخصص کشورهای بریکس؛
- ارزیابی روند پیشرفت کشورهای بریکس در حوزه‌های موردعلاقه متقابل؛ و
- طرح‌ریزی روش‌های تقویت بیشتر همکاری‌های چندجانبه در همه سطوح.

گفتنی است از زمان راه‌اندازی مجمع، جامعه کارشناسان بریکس نقشی نوآورانه در توسعه دستورکار بریکس ایفا کرده‌است و وظایف جدیدی توسط دولت‌های کشورهای عضو مورد توجه قرار گرفته و رویکردی انقلابی برای حل چالش‌های پیش‌روی آن‌ها ارائه شده‌است. این مجمع همچنین امکان تصویب تعدادی از ابتکارات پیشنهادی در بالاترین سطح را فراهم آورده و توسعه بریکس به‌عنوان سازوکار حکمرانی جهانی را تسریع بخشیده‌است [۴۲ و ۴۳].

◆ مجمع مدنی بریکس

مجمع مدنی بریکس ۳-۴ جولای ۲۰۲۴ در مسکو برگزار شد. این مجمع بیش از ۲۰۰ نماینده جامعه مدنی از کشورهای بریکس را گرد هم آورد. مجمع مدنی بریکس بستر مناسبی برای بحث و تبادل نظر جامعه مدنی کشورهای بریکس و کشورهای دعوت شده پیرامون پیشنهادات شهروندان در مورد اولویت‌های دستورکار بریکس و همچنین ارائه ابتکارات مدنی در چارچوب این دستورکار فراهم می‌آورد. به طور کلی، تهیه بیانیه برای نشست آتی با عنوان «حق توسعه: برابری، مساوات و عدالت» تحت نظارت مجمع عمومی سازمان ملل متحد و همچنین ارائه پیشنهادات جامعه مدنی به رهبران کشورهای بریکس مطابق با دستورکار رسمی ریاست روسیه هدف اصلی این مجمع محسوب می‌شود. یک کمیته بین‌المللی ویژه نیز برای تهیه پیش‌نویس بیانیه‌ها تشکیل شد که این کمیته متشکل از نمایندگان تمام کشورهای بریکس است که توسط سازمان‌های غیردولتی این کشورها این وظیفه به آن‌ها محول شده است.

شایان ذکر است بیانیه نهایی این مجمع به زبان انگلیسی منتشر شده است که در تارنمای <https://drive.google.com/file/d/1njMo56RdFXCnduBKujcUyqePG-NuHnN52/view> قابل دسترسی است.

در راستای تحقق اهداف مذکور، مجمع مدنی بریکس وظایف متعددی به شرح زیر تعریف کرده است:

- بحث در مورد نگرانی‌ها و اتخاذ موضع هماهنگ توسط جامعه مدنی کشورهای بریکس در مورد دستیابی به اهداف توسعه پایدار فراگیر، تقسیم‌ناپذیر و عادلانه؛

- توسعه همکاری‌های بین‌المللی و گسترش تبادلات اجتماعی و فرهنگی بین کشورهای بریکس؛
 - یکپارچه‌سازی تلاش‌های جامعه مدنی کشورهای بریکس در دفاع از حقوق مردم برای توسعه؛
 - استفاده از سازوکارهای فعلی سازمان ملل برای اجرای حقوق جامعه مدنی به منظور تأثیرگذاری بر سیاست‌آژانس‌های اجرایی سازمان ملل در سطح کشور؛
 - تضمین گفتگوی سازنده سازمان‌های جامعه مدنی با جوامع دانشگاهی، کسب‌وکارها و دولت‌ها در چارچوب رویدادهای بریکس؛
 - اتخاذ موضع هماهنگ توسط جامعه مدنی کشورهای بریکس پیرامون اقدامات جمعی با هدف حمایت از حقوق مردم برای توسعه و ترویج این موضع میان رهبران کشورهای بریکس؛
 - حمایت از توسعه سازمان‌های غیرتجاری ملی که در راستای منافع کشورهای خود عمل می‌کنند و همچنین ارتقای همکاری بین سازمان‌های غیرتجاری ملی بریکس و تسریع همکاری متقابل آن‌ها در جهت دستیابی به اهداف مشترک در سطح جهانی و تشکیل انجمن‌های بین‌اجتماعی پایدار؛ و
 - ترویج گفتگوی بین‌المللی و بین‌اجتماعی برای تضمین شفافیت در استفاده از فناوری‌های دیجیتال و اتخاذ قوانین مشترک در زمینه صنعت فناوری اطلاعات مبتنی بر رعایت حقوق اولیه بشر.
- شایان ذکر است ۹ کارگروه جهت برگزاری مجمع مدنی بریکس ایجاد شده است که پیشنهادات مربوطه را در اختیار رهبران کشورهای بریکس قرار می‌دهند. ریاست

کارگروه‌ها را نماینده روسیه و نماینده یکی از کشورهای بریکس به‌طور مشترک برعهده خواهند داشت. روسای مشترک کارگروه‌ها مسئولیت سازمان‌دهی مباحث مربوط به پیش‌نویس گزارش وضعیت در داخل کشورها، تضمین گفتگوهای بین‌کشوری و نمایندگی رسمی کارگروه‌ها در رویدادهای مختلف بریکس در داخل کشورها و در سطح بین‌المللی را برعهده دارند. سایر اعضای کارگروه‌ها از طریق نامزدی و گزینش توسط سایر اعضای گروه تعیین می‌شوند.

این کارگروه‌ها عبارتند از: اهداف توسعه عادلانه؛ اخلاق فناوری‌های جدید؛ توسعه اقتصادی و مالی مستقل؛ آموزش و توسعه ظرفیت نیروی انسانی؛ امنیت اطلاعات و دیجیتال؛ تامین بهداشت عمومی و رفاه انسان؛ فرهنگ، ورزش و گردشگری؛ بوم‌شناسی (اکولوژی)، گذار انرژی و عدالت اجتماعی؛ و چشم‌انداز ۲۰۵۰: ارزش‌ها و حقوق مردم [۴۴]. در ادامه به معرفی برخی از این کارگروه‌ها پرداخته می‌شود.

◆ کارگروه اخلاق فناوری‌های جدید

توسعه سریع فناوری‌های نوین-از هوش مصنوعی، کلان‌داده‌ها و اینترنت اشیا گرفته تا فضا و فناوری زیستی-شیوه زندگی فعلی بشر را دچار تغییرات اساسی کرده‌است. فناوری‌های نوین فرصت‌های بی‌شماری ایجاد کرده و ما را به مرحله جدیدی از توسعه رسانده‌اند. با این حال، این پدیده در کنار اثرات مثبت غیرقابل‌انکار این فناوری‌ها منجر به بروز چالش‌ها و مخاطرات جدید از جمله در حوزه پذیرش اجتماعی مرتبط با توسعه فناوری‌های جدید شده‌است.

به‌طور کلی، خطرات اخلاقی خاصی به‌استفاده گسترده از فناوری‌های هوش مصنوعی و فناوری‌های خودکارسازی داده‌ها نسبت داده می‌شوند. به‌عنوان مثال، پیامدهای اجتماعی رباتیک‌شدن جامعه مدرن به‌طور کامل ارزیابی نشده‌اند و

پرسش‌های مربوط به پیامدهای اخلاقی ناشی از توسعه سریع زیرساخت‌های جمع‌آوری داده‌ها همچنان پاسخ داده نشده‌اند. از طرفی، موضوعات متعدد از حسگرهای موجود در گوشی‌های هوشمند و دوربین‌های نظارت خیابانی تا سیستم‌های فضایی سنجش از راه دور با وضوح فوق‌العاده بالا با دید مداوم و جهانی و همچنین فناوری‌های زیستی مرتبط با جمع‌آوری اطلاعات ژنتیکی و اصلاح ژنوم موجودات زنده، پیوند اعضا و ایجاد ارگانیسم‌های سایبرنتیک هیبریدی نیز نیازمند توجه ویژه جامعه هستند. افزون بر آن‌ها، جنبه‌های اخلاقی استفاده از فناوری‌های چندوجهی واقعیت مجازی و افزوده، واسط‌های مغز و رایانه از جمله موارد تهاجمی هنوز به‌طور کامل شناخته نشده‌اند. از این رو، این کارگروه امکان درک واحد ارزش‌ها و اولویت‌هایی که باید در شرایط توسعه فناوری محافظت شوند، شناخت مشترک الزامات و محدودیت‌های مرتبط، افزایش اثربخشی همکاری بین کشورهای بریکس و اجتناب از پیامدهای منفی جهانی با ماهیت اجتماعی-انسانی و زیست‌محیطی را میسر می‌سازد. در واقع، این کارگروه بر موضوعات متعددی به شرح زیر متمرکز است:

- رسیدگی به چالش‌های پذیرش اجتماعی مرتبط با توسعه فناوری‌های جدید؛
- اتخاذ رویکرد اخلاقی هماهنگ برای طرح‌ریزی و پیاده‌سازی فناوری‌های جدید؛
- تضمین مقررات اخلاقی فناوری‌های جدید؛
- تعیین نقش و جایگاه مقررات اخلاقی «نرم» در سطوح ملی و بین‌دولتی؛ و
- تاکید بر ویژگی‌های اخلاقی به‌عنوان ویژگی کلیدی فناوری‌ها و فرآیندهای چرخه حیات فناوری‌ها [۴۵].

◆ کارگروه توسعه اقتصادی و مالی مستقل

وضعیت اقتصادی و سیاسی کنونی جهانی موانع متعددی را برای اجرای موفقیت‌آمیز اهداف توسعه پایدار ایجاد می‌کند. عواملی نظیر حمایت‌گرایی تجاری و فناوری، جنگ‌های تحریمی، چندپارگی سیستم لجستیک جهانی همگی حاکی از این هستند که جهان وارد عصر آشفتگی شده است. الگوی قدیمی جهانی شدن و مفاهیم مرتبط با رشد اقتصادی و توسعه پایدار با توجه به سیاست‌های خودخواهانه کشورهای غربی بدنام شده‌اند. تضاد اصلی وضعیت اقتصادی مدرن این است که ارز واقعی جهان یعنی دلار صرفاً توسط یکی از کشورهای جهان و در جهت منافع خودخواهانه آن تنظیم می‌شود و سودهای غیرقابل توجیه عظیمی برای آن به بار می‌آورد که تحریف‌کننده کل ساختار جهانی هزینه‌ها و سرمایه‌گذاری‌هاست.

کشورهای بریکس می‌توانند سهم بزرگی در شکل‌گیری نظم نوین اقتصادی جهانی داشته باشند؛ نظم نوینی که مبتنی بر دسترسی آزاد کشورها به فناوری مالی و منابع تامین مالی و بازار است و هیچ‌گونه وابستگی به دستور مرکز صادرکننده دلار ندارد. در واقع، اهمیت ضرورت ساخت یک ساختار چندقطبی شبکه‌محور تراکنش‌ها و یک سیستم ارزی جدید به جای یک سلسله‌مراتب مالی بر هیچ‌کس پوشیده نیست. بدین منظور، کارگروه توسعه اقتصادی و مالی مستقل بر موضوعات متعددی به شرح زیر متمرکز است:

- ضررها و خطرات اقتصادی ناشی از موقعیت انحصاری دلار در نظام مالی جهانی؛
- بازنگری در مسائل توسعه اقتصادی پایدار در شرایط چندپارگی سیستم لجستیک جهانی؛
- تشکیل سیستم‌های توزیع شده انتشار پول؛

- ایجاد چشم‌انداز تکامل بانک بریکس؛
- نظامی‌شدن مبارزه اقتصادی و تبدیل اقتصاد به یک سلاح ترکیبی؛
- بی‌اعتبارکردن نهاد مالکیت؛
- سیاسی‌کردن دستورکار آب‌وهوا و تبدیل آن به ابزار رقابت ناعادلانه؛ و
- خطر فروپاشی پلتفرم‌های دیجیتال و اینترنت در شرایط رشد تصاعدی تراکنش‌ها و نیاز به توسعه پلتفرم‌های فناورانه مبتنی بر سیستم‌عامل‌های سطح جدید (ضرورت هماهنگ‌سازی استانداردهای برنامه‌نویسی و ساخت راه‌حل‌های معماری) [۴۵].

◆ کارگروه تامین بهداشت عمومی و رفاه انسان

کشورهای بریکس می‌توانند سهم مشترکی در توسعه سازوکارهای بین‌المللی و داخلی جهت حمایت و به‌رسمیت شناختن حق همه افراد برای سلامت و دسترسی همگانی، برابر و به‌موقع به همه داروهای موثر، ابزارهای تشخیصی، واکسن‌ها و فناوری‌های بهداشتی داشته باشند. در این راستا، این کارگروه بر موضوعات متعددی به شرح زیر متمرکز است:

- همکاری بین انجمن‌های حرفه‌ای پزشکی؛
- حمایت از ابتکار ایجاد انجمن پزشکی کشورهای بریکس؛
- مطالعه بهترین شیوه‌ها و فناوری‌ها برای غربالگری و تشخیص با هدف شناسایی خطرات ژنتیکی؛
- بحث درباره مادری به‌عنوان مبنای اصالت خانواده و ملی؛
- تعیین ابزارها و ابتکارات مبنی بر حمایت از سلامت روانی و جسمی مردان و زنان در کشورهای بریکس؛
- تثبیت جایگاه زن به‌عنوان سفیر سلامت در خانواده و جامعه؛

- تامین دسترسی واکسن و امکان واکسیناسیون جمعیت کشورهای بریکس؛
- بحث در مورد مشکل کم‌خونی در زنان در سنین باروری و همچنین کمبود ید و اسید فولیک در زنان در دوران بارداری؛
- تاثیر گرسنگی بر رفاه انسان به‌ویژه بر زنان باردار و کودکان آینده [جنین]؛
- تضمین آینده بدون مواد مخدر؛
- ارتقای تعامل پزشکی-اجتماعی به منظور حفظ سلامت مردم کشورهای بریکس؛
- تقویت اهمیت ارزش‌های سنتی خانواده و مبارزه با ایدئولوژی‌های مخرب؛ و
- ترویج الگوی دیجیتالی‌سازی مدیریت سلامت عمومی در پروژه «آواتار شخصی سلامت» و تبادل بهترین شیوه‌های مربوطه در کشورهای بریکس [۴۵].

◆ کارگروه بوم‌شناسی (اکولوژی)، گذار انرژی و عدالت اجتماعی

کارگروه بوم‌شناسی (اکولوژی)، گذار انرژی و عدالت اجتماعی مجموعه‌ای از جلسات را با حضور کارشناسان روسی و بین‌المللی برگزار می‌کند و براساس نتایج بحث‌ها، پیشنهادات سیاسی موثری به رهبران کشورهای بریکس پیرامون موضوعات دستورکار مدنی در مجمع مدنی در تاریخ ۳-۴ جولای ۲۰۲۴ ارائه نمود. با توجه به اهمیت این مساله، موضوعات و ابتکارات زیر برای بررسی در مجمع مدنی بریکس در جولای ۲۰۲۴ در دستورکار قرار گرفت:

- ۱) تشکیل شورای میراث طبیعی و فرهنگی بریکس پلاس؛
- ثبت واحدهای میراث فرهنگی و طبیعی کشورهای عضو بریکس پلاس؛
- ایجاد صندوق بین‌المللی برای توسعه و حفاظت از واحدهای میراث فرهنگی و طبیعی کشورهای شرکت‌کننده که بهترین شیوه‌ها و متخصصان را گردهم آورد؛ و

- ایجاد بستر دیجیتال برای واحدهای میراث فرهنگی و طبیعی.
- ۲) ایجاد سازمانی مردم‌نهاد برای حفاظت از محیط‌زیست بریکس پلاس؛
- ۳) ایجاد نظام اقتصاد زیستی برای کشورهای بریکس پلاس؛
- ۴) تشکیل سازوکار پرداخت برای استفاده از خدمات اکوسیستم به‌منظور تضمین یکپارچگی روند سنجش و ارزیابی سرمایه طبیعی در همه کشورهای بریکس پلاس؛ و
- ۵) به‌کارگیری کشاورزی حفاظتی به‌منظور حفاظت از خاک و صرفه‌جویی در منابع برای بهبود کیفیت خاک و پایداری مجتمع‌های طبیعی-انسانی بریکس پلاس [۴۵].

◆ کارگروه چشم‌انداز ۲۰۵۰: ارزش‌ها و حقوق مردم

تعامل با نمایندگان جامعه مدنی، همکاری در زمینه مطالعه سازوکارهای جهانی برای تنظیم زندگی عمومی و بازگشت به ارزش‌های اصیل در درک اجرای حقوق و آزادی‌های بشر نقش مهمی در همگرایی و برقراری ارتباطات بین‌المللی بین سازمان‌های غیردولتی کشورهای عضو بریکس ایفا خواهد کرد. بدین منظور، کارگروه مذکور چهار جلسه پیاپی با حضور کارشناسان روسی و بین‌المللی برگزار کرد تا براساس نتایج مذاکرات، پیشنهادات سیاسی موثری در اختیار رهبران کشورهای بریکس در مورد موضوعات دستورکار مدنی در مجمع مدنی در تاریخ ۳-۴ جولای ۲۰۲۴ قرار دهد. در این راستا، کارگروه مذکور بر موضوعات متعددی به شرح زیر متمرکز است:

- همکاری در زمینه حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی کشورهای عضو بریکس؛
- بازگشت به ارزش‌های اصیل در درک اجرای حقوق و آزادی‌ها؛ و
- ایجاد سیستم سازمان‌های غیردولتی جایگزین سازمان‌های غربی [۴۵].

کارگروه اهداف توسعه عادلانه

رئیس مشترک کارگروه اهداف توسعه عادلانه، مدیرکل بنیاد محیط‌زیست روسیه «طبیعت و مردم»^۱؛ بنیانگذار و مدیر مجمع جهانی و باشگاه مباحثه‌ای «ECUMENE»^۲

سرگی ریباکف
Sergey Rybakov
(Сергей Рыбаков)

کارگروه اخلاق فناوری‌های نوین

رئیس مشترک کارگروه اخلاق فناوری‌های نوین، کاندیدای علوم فنی، مدیر پروژه‌های علمی مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی.

سرگی گاربوک
Sergey Garbuk
(Гарбук Сергей)

رئیس مشترک کارگروه اخلاق فناوری‌های نوین و مدیرکل مرکز تحلیلی سامانه اطلاعات و تحقیقات برای کشورهای در حال توسعه^۳

ساجین چاتورودی
Sachin Chaturvedi
(Сачин Чатурведи)

کارگروه آموزش و توسعه ظرفیت نیروی انسانی

رئیس مشترک کارگروه آموزش و توسعه ظرفیت نیروی انسانی، مدیر موسسه آموزش مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه تحقیقات ملی

یوگنی ترنتیف
Evgeniy Terentev
(Терентьев Евгений)

1. "Nature and People" Russian Environmental Foundation

2. Global Forum and Discussion Club "ECUMENE"

مجمع جهانی Ecumene یک پلتفرم معتبر برای بحث در مورد موضوعات کلیدی توسعه پایدار اقتصاد جهانی در بلندمدت، هماهنگ‌سازی و بهبود دستورکار مالی و توسعه رویکردهای جدید برای اجرای اهداف اصلی توافقنامه آب‌وهوای پاریس است. نتایج این مجمع سالانه در چارچوب کنفرانس اعضای کنوانسیون چارچوب سازمان ملل درباره تغییرات آب‌وهوا (COP) ارائه می‌شود. ماموریت این مجمع این است که دیدگاه روسیه در دستورکار جهانی توسعه پایدار لحاظ شود. <https://ecumeneforum.com>

3. Research and Information System for Developing Countries

کارگروه توسعه اقتصادی و مالی مستقل

رئیس مشترک کارگروه توسعه مستقل اقتصادی و مالی، کاندیدای علوم فلسفی، کارشناس مسائل اقتصادی و توسعه قطب شمال، معاون اول کمیته مرتبط با موضوعات شرایط سرمایه‌گذاری، کارشناس باشگاه استولیپین، عضو اتاق عمومی فدراسیون روسیه (۲۰۱۵-۲۰۱۷)

نیگلای اُستارکُف

Nikolay Ostarkov
(Николай Остарков)

کارگروه امنیت اطلاعات و دیجیتال

رئیس مشترک کارگروه امنیت اطلاعات و دیجیتال، مدیرکل آژانس خبری روسیه تاس^۱

آندری گُندراشُف

Andrey Kondrashov
(Андрей Кондрашов)

رئیس مشترک کارگروه امنیت اطلاعات و دیجیتال، استاد علوم سیاسی در دانشگاه فدرال ریوگرانده جنوبی^۲ [جنوبی‌ترین ایالت برزیل]

فابیانو ملنیچوک

Fabiano Melnichuk
(Фабиано Мельничук)

کارگروه تامین بهداشت عمومی و رفاه انسان

رئیس مشترک کارگروه تامین بهداشت عمومی و رفاه انسان، نائب‌رئیس اتحادیه زنان روسیه^۳ در زمینه مسائل پزشکی و اجتماعی، پزشک ارشد بیمارستان بالینی، متخصص ارشد غیررسمی در درمان و عمل پزشکی عمومی آژانس پزشکی و بیولوژیکی فدرال، کاندیدای علوم پزشکی

ناتالیا بُندارنکو

Natalia Bondarenko
(Наталья Бондаренко)

1. The Russian News Agency TASS
2. Universidad Federal de Río Grande del Sur
3. Union of Women of Russia (Союз женщин России)

کارگروه فرهنگ، ورزش و گردشگری

رئیس مشترک کارگروه فرهنگ، ورزش و گردشگری، عضو اتاق عمومی فدراسیون روسیه، مدیر مرکز تغییرات سرزمینی و توسعه شهری

آندری ماکسیمف

Andrey Maksimov
(Максимов Андрей)

کارگروه اکولوژی (بوم‌شناسی)، گذار انرژی و عدالت اجتماعی

رئیس کارگروه بوم‌شناسی (اکولوژی)، گذار انرژی و عدالت اجتماعی، نائب‌رئیس کمیته اکولوژی، منابع طبیعی و حفاظت از محیط‌زیست دومای دولتی مجمع فدرال روسیه، سفیر حسن نیت سازمان ملل متحد برای قطب شمال و قطب جنوب، رئیس انجمن حفاظت از طبیعت سراسر روسیه^۲، عضو کمیسیون فدراسیون روسیه در امور یونسکو

ویاچیسلاو فتیشف

Vyacheslav Fetisov
(Вячеслав Фетисов)

کارگروه چشم‌انداز ۲۰۵۰: ارزش‌ها و حقوق مردم

رئیس کارگروه چشم‌انداز ۲۰۵۰: ارزش‌ها و حقوق مردم، مشاور رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه، رئیس شورای توسعه جامعه مدنی و حقوق بشر زیرنظر رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه، سرپرست علمی موسسه میراث و جامعه مدرن وابسته به دانشگاه دولتی روسیه برای علوم انسانی^۳

والری فادیف

Valery Fadeyev
(Валерий Фадеев)

رئیس کارگروه چشم‌انداز ۲۰۵۰: ارزش‌ها و حقوق مردم، دبیرکل انجمن تبادل بین‌المللی پکن (BIEA)

جینی گو

Jieni Guo
(Дзени Го)

1. Committee on Ecology, Natural Resources and Environmental Protection of State Duma of the Federal Assembly of the Russia
2. All-Russian Society for Nature Conservation (Всероссийское общество охраны природы)
3. Institute of Heritage and Modern Society of the Russian State University for the Humanities (Институт наследия и современного общества РГУ)

◆ مدرسه بین‌المللی بریکس

مدرسه بین‌المللی بریکس توسط کمیته ملی روسیه در تحقیقات بریکس^۱ در سپتامبر تا نوامبر ۲۰۲۴ در مسکو برگزار می‌شود. هدف اصلی مدرسه بین‌المللی بریکس پرورش نسل جدیدی از متخصصان با درک عمیق از بریکس است و همکاری جوانان را در این چارچوب تقویت می‌کند. حمایت از پروژه‌های آینده‌نگر و مفاهیم پیشنهاد شده توسط رهبران جوان کشورهای بریکس از دیگر اهداف این برنامه محسوب می‌شود. افزون بر این، این برنامه به‌عنوان بستری مناسب برای تقویت تفاهم بین‌فرهنگی، ارتقای روابط دیپلماتیک و ترویج نوآوری عمل می‌کند و در نهایت به پایداری و رشد اتحادیه بریکس در بلندمدت کمک می‌کند.

مربیان مدرسه بین‌المللی بریکس از کارشناسان و متخصصان برجسته روسی و بین‌المللی تشکیل شده‌اند. این برنامه به صورت سالانه با حمایت وزارت امور خارجه فدراسیون روسیه برگزار می‌شود. در سال ۲۰۲۴، این برنامه به‌عنوان بخشی از برنامه دولتی حمایت از دانشگاه با عنوان «اولویت ۲۰۳۰»^۲ با حمایت بنیاد کمک‌های مالی ریاست جمهوری^۳ و بنیاد دیپلماسی عمومی الکساندر گورچاکوف^۴ و همچنین موسسه دولتی روابط بین‌الملل مسکو (مگیمو)^۵ اجرا خواهد شد.

دیپلمات‌های جوان، دانشمندان و پژوهشگران، روزنامه‌نگاران، کارآفرینان، دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رده سنی ۱۸ تا ۳۵ سال از هر پنج کشور برای مشارکت در این برنامه

1. Russian National Committee on BRICS Research (Национальный комитет по исследованию БРИКС, Россия) <https://www.nkibrics.ru/>

2. Government's University Support Program "Priority 2030" (Приоритет 2030)

3. Presidential Grants Fund (Фонд президентских грантов) <https://xn--80afcdbalict6afooklqi5o.xn--p1ai/>

4. Alexander Gorchakov Public Diplomacy Fund (Фонд поддержки публичной дипломатии имени А.М. Горчакова) <https://gorchakovfund.ru/>

5. Moscow State Institute of International Relations (MGIMO) (Московский государственный институт международных отношений (университет) МИД Российской Федерации (МГИМО)) <https://mgimo.ru/>

دعوت خواهند شد. کشورهایی که از ژانویه ۲۰۲۴ به‌طور رسمی به ائتلاف بریکس ملحق شده‌اند شامل مصر، ایران، عربستان سعودی، اتیوپی و امارات متحده عربی نیز در این برنامه دعوت خواهند شد. گفتنی است شرکت در برنامه رایگان است و برگزارکنندگان برای شرکت‌کنندگان خارجی و روسی از سایر شهرها محل اقامت فراهم می‌کنند.

علاقه‌مندان باید فرم ثبت‌نام را پر کنند. یک ویدئوی افقی یک دقیقه‌ای از ارائه خود به زبان انگلیسی ضبط کنند تا میزان تسلط آن‌ها به زبان انگلیسی مشخص شود. فایل ویدئویی باید در یک منبع اینترنتی دسترسی آزاد (یوتیوب، شبکه‌های اجتماعی و غیره) بارگذاری و پیوند آن در فرم ثبت‌نام مشخص شود. علاقه‌مندان همچنین باید یک نامه انگیزشی به زبان انگلیسی با عنوان «چرا می‌خواهم در هفتمین مدرسه بین‌المللی بریکس شرکت کنم» (۵۰۰ کلمه) تهیه کنند. ارائه یک پروژه در مورد توسعه همکاری‌های بین‌المللی جوانان در بریکس نیز ضروری است که این ارائه باید حاوی اطلاعاتی در مورد پروژه اصلی توسعه‌یافته توسط شرکت‌کننده باشد. ارائه باید به زبان انگلیسی در قالب پاورپوینت یا فایل پی‌دی‌اف تهیه شود و حاوی نام پروژه، توضیحات، مقاصد و اهداف، مخاطبان هدف پروژه و نتایج موردانتظار باشد.

علاقه‌مندان باید توجه داشته باشند که درخواست مشارکت در صورت عدم رعایت یکی از شرایط فوق رد خواهد شد. آخرین مهلت درخواست نیز ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۴ ساعت ۲۳:۵۹ (به وقت گرینویچ) است و فهرست شرکت‌کنندگان در ۵ اکتبر ۲۰۲۴ منتشر خواهد شد. سپس نامزدهای موفق از طریق ایمیل مطلع خواهند شد و برای شرکت در هفتمین مدرسه بین‌المللی بریکس دعوت خواهند شد. پس از اتمام برنامه نیز به شرکت‌کنندگانی که حداقل به ۷۵ درصد از برنامه‌های آموزشی تسلط پیدا کنند و آزمون نهایی را با موفقیت پشت سر بگذارند، گواهینامه اعطا خواهد شد [۴۶].

◆ مسابقه انشا

مسابقه انشا بخش مکمل مدرسه بین‌المللی بریکس در سال ۲۰۲۴ است که البته برای شرکت‌کنندگان اجباری نیست. به‌طور کلی، ارتقای مهارت‌های تفکر انتقادی و مقاله‌نویسی در موضوعات مرتبط با همکاری‌های بین‌المللی و همچنین حمایت از مطالعات بریکس و ترویج پروژه‌ها و ایده‌های مبنی بر توسعه بریکس در روسیه و فراتر از آن هدف اصلی این مسابقه محسوب می‌شود. شرکت‌کنندگان به انتخاب خود در یکی از سه موضوع زیر مقالات علمی ارائه می‌کنند:

● مشکلات و چشم‌اندازهای گسترش بریکس در شرایط جدید؛

● بریکس به‌عنوان عاملی در توسعه اقتصاد جهانی؛ و

● مشکلات و چشم‌اندازهای تامین مالی برنامه‌های انرژی بریکس.

نتایج مسابقه در پایان هفتمین مدرسه بین‌المللی بریکس اعلام خواهد شد. برندگان برای شرکت در پروژه‌های زیر از جمله مدرسه بین‌المللی بریکس دعوت خواهند شد و مقالات آن‌ها در نسخه ویژه مگیمو^۱ منتشر خواهد شد [۴۶].

◆ مناظره‌ها

در آخرین روز مدرسه مناظره‌های متعددی نیز به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات آموزش داده شده در این دوره برگزار خواهند شد. در روز برگزاری مناظره قالب بحث به شرکت‌کنندگان اعلام می‌شود و مواد اطلاعاتی لازم برای تجزیه و تحلیل به شرکت‌کنندگان ارائه می‌شود. هدف از بحث، انتخاب یک موضوع تلفیقی در مورد ضرورت رسمی کردن قالب بریکس است. شرکت‌کنندگان باید موضع بازیگر را در مورد موضوع انعکاس دهند و اکثریت حضار را در حین سخنرانی و با مخاطب قرار دادن سایر تیم‌ها در یک

1. MGIMO

زمان خاص متقاعد کنند. هر تیم ۳۰-۲۵ دقیقه فرصت دارد تا سخنرانی‌های خود را آماده کند. مجری باید یک سخنرانی خوشامدگویی (حداکثر ۵ دقیقه‌ای) ارائه کند و اجرا نباید بیش از ۵ دقیقه طول بکشد.

بعد از هر سخنرانی، تیم‌های دیگر می‌توانند یک سوال بپرسند یا نظر خود را در مورد تیم جدید ارائه دهند. مدت زمان کل جلسه پرسش و پاسخ نباید بیشتر از ۲ دقیقه باشد. توصیه می‌شود کل بحث از ۱۰ دقیقه بیشتر نباشد.

پس از اجرای همه تیم‌ها، رای‌گیری در مورد موضوع بحث اعلام می‌شود. رای‌گیری به‌طور علنی براساس اصل «یک تیم-یک رای» با بالا بردن دست انجام می‌شود و زمان اختصاص داده شده به این موضوع ۱۰ دقیقه است. مجری مناظره رای‌گیری را جمع‌بندی می‌کند و زمان اختصاص داده شده به این موضوع نیز ۱۰ دقیقه است. در پایان، کارشناس(ها) در مورد بحث اظهار نظر کرده، موافقت یا مخالفت خود را با نتایج رای‌گیری اعلام کرده و نظر خود را توجیه می‌کنند. سخنرانی هر کارشناس نیز نباید بیش از ۱۰ دقیقه به طول انجامد [۴۶].

◆ مسابقه مقاله‌های فلسفی

این مسابقه از ابتکارات مجمع مدنی بریکس (که در روزهای ۳-۴ جولای ۲۰۲۴ برگزار شد) است که به‌منظور پیشنهاد برنامه توسعه جهانی عادلانه و با حقوق برابر ۲۰۵۰ که منعکس‌کننده دیدگاه اکثریت جهانی است، تعیین معیارهایی که نشان‌دهنده دستاورد چنین آینده‌ای است و پیشنهاد اقدامات بلندمدت برای دستیابی به چنین آینده‌ای برگزار شد. شهروندان رده سنی ۱۸ تا ۴۵ سال کشورهای بریکس امکان شرکت در این مسابقه را داشتند [۴۷]. بیش از ۱۶۰ نماینده از روسیه، برزیل، چین،

هند، آفریقای جنوبی، اسپانیا، اروگوئه، ترکمنستان و جمهوری دموکراتیک کنگو در آن شرکت داشتند [۴۸].

◆ اجلاس جوانان بریکس

اجلاس جوانان بریکس از ۲۲ تا ۲۶ جولای ۲۰۲۴ با مشارکت بیش از ۲۰۰ نماینده جوان رده سنی ۱۸ تا ۳۵ سال کشورهای عضو بریکس در اولیائفسک^۱ روسیه برگزار شد. شرکت‌کنندگان در این اجلاس به بحث و تبادل نظر درباره چشم‌اندازهای توسعه همکاری جوانان در کشورهای بریکس پرداختند. شرکت‌کنندگان همچنین تجربه کشور خود را به‌منصه ظهور گذاشته و ابتکارات متعددی برای اجرای مشترک در میان کشورهای بریکس در حوزه‌های مورد نظر پیشنهاد نمودند [۴۹].

1. Ulyanovsk (Ульяновск)

پیوست ۲: اولویتهای همکاری ریاست اتحادیه بریکس در سال ۲۰۲۴

در این بخش گزارش، اولویتهای ریاست اتحادیه بریکس جهت همکاری در حوزههای سیاسی و امنیتی، اقتصادی و مالی، و فرهنگی و بشردوستانه در سال ۲۰۲۴ به اختصار شرح داده می‌شود.

◆ همکاری در حوزههای سیاسی و امنیتی

- استقرار مستمر و هماهنگ اعضای جدید اتحادیه برای تعامل در قالب بریکس؛
- طرح‌ریزی روش‌های تعامل با کشورهای شریک بریکس؛
- ارتقای کارایی نظام روابط بین‌الملل و پشتیبانی از دموکراتیزه‌شدن بیشتر آن؛
- دفاع از برتری حقوق بین‌الملل و اصل برابری حاکمیتی دولت‌ها؛
- ترویج توسعه نهادی بریکس؛
- تعمیق تعاملات در زمینه تامین امنیت بین‌المللی و ثبات راهبردی در سطح منطقه‌ای و جهانی و همچنین حفظ و تقویت نظام‌های حقوقی بین‌المللی در حوزه‌های کنترل تسلیحات، خلع سلاح و عدم اشاعه؛

- توسعه پتانسیل همکاری در زمینه مقابله با تروریسم؛
- مبارزه با پول‌شویی و تامین مالی تروریسم؛
- ارتقای همکاری در زمینه مبارزه با جرم و جنایت از جمله تلاش برای استرداد دارایی‌های حاصله به روش‌های مجرمانه؛
- توسعه همکاری‌های عملی به منظور مقابله با چالش‌ها و تهدیدهای روز در زمینه قاچاق غیرقانونی مواد مخدر، روانگردان‌ها و پیش‌سازهای آن‌ها؛
- تعمیق گفتگو درباره مبارزه با فساد؛ و
- افزایش همکاری در جهت تشکیل سیستمی کارآمد برای تضمین امنیت اطلاعات بین‌المللی به منظور جلوگیری و حل تعارضات در فضای اطلاعات و ممانعت از نظامی‌شدن آن.

◆ همکاری در حوزه‌های اقتصادی و مالی

- تشریک مساعی در برابر پراکندگی نظام تجاری چندجانبه و رشد حمایت‌گرایی و همچنین ایجاد محدودیت‌های تجاری یک‌جانبه غیرقانونی؛
- انطباق نظام تجارت جهانی با تهدیدهای مرتبط با پیامدهای ناشی از بحران‌های جهانی؛
- تقویت تعامل بین کشورهای بریکس در پلتفرم‌های چندجانبه تخصصی از جمله سازمان تجارت جهانی، صندوق بین‌المللی پول، گروه بانک جهانی و گروه ۲۰؛
- افزایش حجم تجارت و سرمایه‌گذاری‌های مستقیم؛
- کمک به گذار متعادل و عادلانه به اقتصاد کم‌کربن؛
- اجرای برنامه اقدام برای همکاری‌های نوآورانه در سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۲۴ و تعمیق بیشتر همکاری در این حوزه؛

- افزایش نقش کشورهای بریکس در نظام پولی و مالی بین‌المللی؛
- توسعه همکاری‌های بین‌بانکی، کمک به تغییر نظام تسویه حساب‌های بین‌المللی و گسترش استفاده از ارزهای ملی کشورهای بریکس در تجارت متقابل؛
- تقویت همکاری در استفاده از نظام‌های پرداخت و فناوری‌های مالی؛
- تشدید گفتگو بین کشورهای بریکس در مورد مسائل توسعه صنعتی با هدف ارتقای رشد بهره‌وری نیروی کار و دیجیتالی شدن؛
- تقویت همکاری در زمینه کشاورزی از جمله توسعه تجارت متقابل و تامین امنیت غذایی؛
- افزایش همکاری در بخش انرژی از جمله کمک به تامین امنیت انرژی؛
- گسترش همکاری در زمینه حمل‌ونقل؛
- تقویت ظرفیت شناسایی بروز همه‌گیری بیماری‌های عفونی دارای اهمیت بین‌المللی و واکنش به آن‌ها و همچنین تعامل در کاهش گسترش و ریشه‌کنی همه‌گیری‌ها؛
- تعامل در زمینه پیشگیری و رفع عواقب شرایط اضطراری طبیعی و مصنوعی [ساخت دست بشر]؛
- افزایش همکاری در زمینه انتقال فناوری با بهره‌گیری از ظرفیت شبکه مراکز بریکس ضمن حمایت از تولید مشترک فناوری‌های پیشرفته در قلمرو کشورهای بریکس؛ و
- تشدید همکاری از طریق جوامع تجاری کشورهای بریکس.

◆ همکاری در حوزه‌های فرهنگی و بشردوستانه

- نهادهای سازوکار همکاری بین‌پارلمانی؛

- تقویت تعامل در زمینه آموزش از جمله از طریق افزایش ظرفیت دانشگاه شبکه بریکس^۱ و اتحادیه همکاری بریکس در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای^۲؛
- تشدید همکاری بین نمایندگان جامعه علمی و کارشناسی کشورهای بریکس؛
- تعمیق تعامل بین دانشمندان جوان و مبتکران؛
- کمک به توسعه همکاری‌های چندجانبه در حوزه فرهنگی؛
- تشدید تعامل در زمینه تربیت بدنی و ورزش؛
- تشدید همکاری در زمینه گردشگری؛
- افزایش تعامل عملی در اجرای سیاست جوانان؛
- ترویج توسعه مشارکت اجتماعی و جنبش داوطلبانه؛ و
- حمایت از همکاری بین مناطق، شهرها و شهرداری‌های کشورهای بریکس [۵۱].

1. BRICS Network University/ Сетевой университет БРИКС (СУ БРИКС)

شبکه دانشگاهی بریکس به‌عنوان انجمنی از دانشگاه‌های پیشگام کشورهای عضو بریکس با هدف اجرای مشترک برنامه‌های آموزشی، آموزش معلمان و دانشمندان و انجام تحقیقات علمی مشترک در نوامبر ۲۰۱۵ تأسیس شد (<http://nu-brics.ru>). البته دانشگاه دیگری با عنوان دانشگاه بریکس نیز در شهر مسکو دایر است (<https://unibrics.ru>).

2. BRICS Cooperation Alliance in Technical and Vocational Education/ Альянс сотрудничества стран БРИКС в области технического и профессионального образования

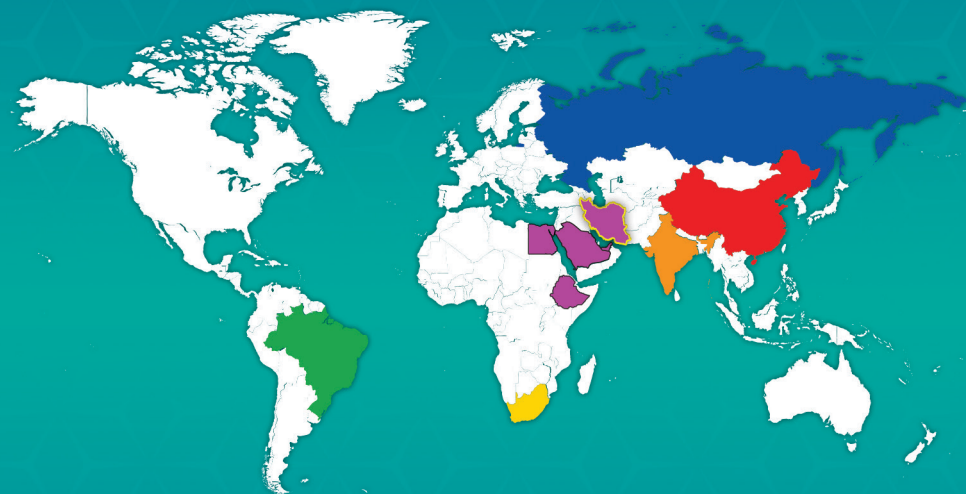

- [١] <https://bricsthinktankcouncil.org/>.
- [٢] Dr. Victoria Panova; BRICS Second Track Diplomacy: Uniting People in a Fragmented World; BRICS Expert Council – Russia; 1st February 2024 (presentation)).
- [٣] https://www.ccbtc.org.cn/jinzhuan/about/lscy/list/index_pc.html
- [٤] https://www.ccbtc.org.cn/jinzhuan/about/jzj/list/index_pc.html.
- [٥] https://www.ccbtc.org.cn/jinzhuan/yjcg/cbw/list/index_pc_1.html.
- [٦] https://www.ccbtc.org.cn/jinzhuan/about/zjwyh/list/index_pc.html.
- [٧] <https://www.hse.ru/news/900899058.html>.
- [٨] <https://www.hse.ru/data/2023/12/08/2110595560/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BB%20-%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D0%B8%D1%8F%20%D0%A6%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%B0%20%D0%AD%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82.%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%20%D0%91%D0%A0%D0%98%D0%9A%D0%A1.pdf>.
- [٩] <https://bricscouncil.hse.ru>.
- [١٠] <https://my.southsouth-galaxy.org/en/data/institute-for-applied-economic-research-ipea-1>.
- [١١] <https://www.ipea.gov.br/forumbrics/en>.
- [١٢] <https://www.ipea.gov.br/portal>.
- [١٣] <https://www.orfonline.org/about-us>.
- [١٤] <https://sabtt.org.za/south-african-brics-think-tank-sabtt/about-sabtt/>.
- [١٥] http://brics2022.mfa.gov.cn/eng/zdhzlyhjz/others/202209/t20220930_10775642.html.

- [۱۶] http://brics2022.mfa.gov.cn/eng/zdzhlyhjz/others/202205/t20220531_10696468.html.
- [۱۷] https://www.most.gov.cn/zzjg/kjbn/201907/t20190709_147572.html.
- [۱۸] <https://www.most.gov.cn/zzjg/index.html#z1>.
- [۱۹] <http://www.cistc.gov.cn/dic2.html?column=204>.
- [۲۰] <https://www.nsf.gov.cn/publish/portal0/tab442/info90389.htm>.
- [۲۱] <https://en.most.gov.cn/organization/Departments/>.
- [۲۲] <https://en.most.gov.cn/organization/Affiliated/>
- [۲۳] List of BRICS STI Steering Committee and WG members (فایل اکسل دریافتی از کمیته راهبردی علم، فناوری و نوآوری بریکس)
- [۲۴] <http://www.cstec.org.cn/EN/BriefIntroductiontoCSTEC.html?column=1015>.
- [۲۵] <http://www.cstec.org.cn/EN/Organization.html?column=1016>.
- [۲۶] <https://mniop.ru/about>.
- [۲۷] <https://mniop.ru/wp-content/uploads/2019/11/Rabochii---plan-2019-2022.pdf>.
- [۲۸] <https://mniop.ru/experience/sotrudnichestvo-so-stranami-briks>.
- [۲۹] https://www.mfa.gov.cn/web/wjb_673085/zygy_673101/MZX/xgxw_673105/202401/t20240130_11236259.shtml.
- [۳۰] https://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb_663304/zygy_663314/gyj_663316/.
- [۳۱] https://www.mfa.gov.cn/web/wjb_673085/zzjg_673183/gjjjs_674249/.
- [۳۲] http://ipc.fmprc.gov.cn/chn/hdtz/202308/t20230825_11132549.htm.
- [۳۳] https://www.fmprc.gov.cn/web/wjb_673085/zzjg_673183/zcyjs_673189/jbzc_673191/202312/t20231221_11208479.shtml.
- [۳۴] https://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb_663304/zzjg_663340/zcyjs_663346/xgxw_663348/202301/t20230119_11011948.html.
- [۳۵] https://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb_663304/zzjg_663340/.
- [۳۶] https://www.stats.gov.cn/zs/tjws/gjhz/202301/t20230101_1903729.html.
- [۳۷] <https://roscongress.org/news/rossija-primet-predsedatelstvo-v-briks-v-2024-godu/>.
- [۳۸] https://www.vedomosti.ru/press_releases/2023/12/25/itogi-zasedaniya-organizatsionnogo-komiteta-po-podgotovke-i-obespecheniyu-predsedatelstva-rossiiskoi-federatsii-v-obedinenii-briks-v-2024-godu.

- [۳۹] <https://www.nkibrics.ru/posts/show/5ed5075c6272691715bb0000>.
- [۴۰] <https://roscongress.org/speakers/trinchenko-kseniya/biography>
- [۴۱] <https://www.hse.ru/data/2023/12/08/2110595560/Прил%205-Концепция%20Центра%20Эксперт.совет%20БРИКС.pdf>
- [۴۲] <https://bricsacademforum.ru/>
- [۴۳] <http://bricsacademforum.ru/oforumе>
- [۴۴] <https://bricscivilforum.ru/oforumе>
- [۴۵] <https://bricscivilforum.ru/rabochiegruppy>
- [۴۶] <http://bricsschool.ru/>
- [۴۷] <https://bricscivilforum.ru/konkursesse>
- [۴۸] <https://brics-russia2024.ru/events/forumy-konferentsii/grazhdanskiy-forum-briks/>
- [۴۹] <https://bricscouncil.hse.ru/announcements/911407973.html>
- [۵۰] <https://bricscouncil.hse.ru/persons>
- [۵۱] <https://brics-russia2024.ru/russia-and-brics/priorities/>

BRICS

مؤسسه پدیدگان توسعه فناوری و نوآوری ایرانیان